

UPAM SI!

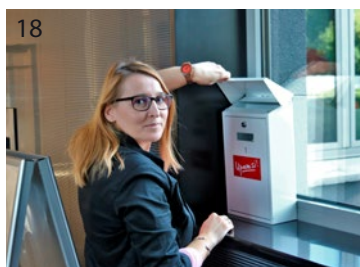
6. Dan inovativnosti v Talumu

... je treba v času hitrih in nenehnih sprememb gledati naprej in širše. Tudi v okviru trajnostnega razvoja, ki je postal ena naših strateških usmeritev in tudi tema letošnje akcije *Upam si! Vizije novega gospodarskega modela*, ki temelji na odgovorni proizvodnji in porabi dobrin ter ravnanju z odpadki in na skrbi za dobrobit zaposlenih ter lokalne in širše skupnosti, ne bo mogoče uresničiti brez dobrih zamisli in inovacij.

Od besed k dejanjem. Dejanja štejejo bistveno več kot besede. Upajmo si!

(Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma)

Iz vsebine

- 4** Centimeter za centimetrom in korak za korakom ustvarjamo našo prihodnost
- 5** Ne zamudite
- 6** 6. Dan inovativnosti v Talumu
- 9** Ustvarjalna energija v organizaciji, zavzeti zaposleni in dobra klima
- 10** Kako izračunati ogljični odtis?
- 11** Poskrbi za svojo varnost – uporablaj zaščitna očala
- 13** Informativni tabli pri glavnem vhodu v tovarno
Brez koles bi bilo težko
- 14** Predstavitvev elektroliz
- 15** Delo z odpadki je zame izziv
- 16** Vzorčenje in kemijske preiskave podzemne vode
- 18** Inovator je človek, ki je predan svojim idejam!
- 22** Zdravje je vrednota, ki jo postavljamo v ospredje
- 25** Zlato in srebrno olimpijsko odličje
- 26** O krvi tokrat malo drugače
- 28** Znova osvojili Triglav
- 29** Zmaga ekipno in posamezno
- 30** Haiku
- 31** Križanka

Naslovnica: 6. Dan inovativnosti v Talumu
Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo,
telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: aleksandra.jelusic@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2400 izvodov.

Uredniški odbor: Aleksandra Jelusič, glavna urednica, Danica Hrnčič, članica, Lilijana Ditrih, članica, Gregor Jurko, član.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak

Prelom, priprava za tisk in tisk: Tiskarna Ekart, d. o. o.

Foto: Srdan Mohorič

Zdravje zaposlenih kot del trajnostnega razvoja

ALEKSANDRA JELUŠIČ
GLAVNA UREDNICA

Uvodniki v nekaj prejšnjih številkah časopisa *Aluminij* so bili namenjeni inovativnosti in trajnostnemu razvoju, ki je rdeča nit letošnje akcije »**Upam si!**«, tokrat pa je o inovativnosti, ki prežema mesec september, več zapisal predsednik uprave Marko Drobnič in v članku zaposlene spodbudil k sodelovanju v akciji sami ter k negovanju inovativne kulture v Talumu. Prav tako se je v svojem zapisu dotaknil trajnostnega razvoja in sprememb, ki bodo krojile našo skupno prihodnost.

Sama se bom v tokratnem uvodniku dotaknila zdravja, ki prav tako spada v okvir trajnostnega razvoja. Prvo soboto v septembru smo namreč zaposleni lahko skupaj uživali v različnih športnih dejavnostih, ki so poskrbele za naše zdravje in krepitev kolektivnega duha. Kadar o dejavnostih, ki so namenjene nam zaposlenim in celo našim družinskim članom, pripovedujem prijateljem in znancem, so začudeni, saj v slovenskem prostoru danes težko najdeš podjetje, ki bi na ta način poskrbelo za svoje sodelavce. Pri tem nimam v mislih samo skrbi za zdravje, temveč še druge aktivnosti, ki so namenjene vlaganju v človeka in njegovo osebno rast.

Talum je vsekakor podjetje, ki se je že zgodaj zavedalo dejstva, da tradicionalni pristopi na področju zdravja in varnosti pri delu ne morejo dati zelenih rezultatov. Zato je zastavil drugačen koncept in ga z leti kontinuirano nadgrajeval. Tako imamo danes v Talumu promotorje zdravja, ki izvajajo dogovorjene dejavnosti, navdušujejo, povezujejo, prepoznavajo tveganja in iščejo skupne rešitve, povezane s področjem zdravja – vse z namenom, da odpravljamo negativne dejavnike zdravja in z dejavnostmi vpeljujemo »nove« načine dela in razmišljanja.

Neprestane spremembe in novosti ter s tem vedno hitrejši način življenja poleg pozitivnih vidikov prinašajo tudi negativne. Zaposleni, ki so manj prilagodljivi ali vzdržljivi, negativne vidike pogosto doživljajo kot preobremenjenost, ta pa se kaže v slabem počutju, stresu, utrujenosti, izgorelosti, slabši koncentraciji. Vse to vpliva na delovno storilnost, odnos do sodelavcev, na kakovost dela, motiviranost in učinkovitost na delovnem mestu.

Prav zaradi vsega navedenega je Talum s podporo vodstva že dolgo na poti negovanja zdrave kulture. Gre torej za spodbujanje zdravega življenjskega sloga, ki pa ni in ne more biti omejen samo na delovno mesto, temveč ga zaposleni časoma ponotranjijo, tako da zdrav način prežema celotno njihovo življenje.

A pri skrbi za zdravje je tako kot pri vseh drugih stvareh. Talum ima lahko pri tem le vlogo nekoga, ki nam ponudi možne rešitve in nam omogoči realizacijo ciljev, povezanih z zdravjem, na tej poti nas lahko podpira, motivira in spodbuja. Vse skupaj si lahko predstavljamo kot tek na dolge proge: vsak zaposleni je tekač, Talum pa je kot ambasador zdravega načina življenja naša publika, nekdo, ki nas spremlja na start, spodbuja pri teku in pričaka na cilju. Na tej poti pa smo kljub temu sami, sami se zanjo odločimo in mi bomo tisti, ki se bomo na tej poti potili. Tega Talum namesto nas ne more storiti. Zato je odgovornost vsakega posameznika, da sprejme skrb za zdravje, ki mu je bila ponujena, ali sprejme odgovornost za svojo nedejavnost.

»Poskrbeti za svoje mentalno in telesno zdravje mora biti pri vsakem človeku na prvem mestu. Sami s seboj namreč moramo živeti do konca življenja. To je edina gotovost, ki jo imamo, vse drugo je negotovo.«

Centimeter za centimetrom in korak za korakom ustvarjamo našo prihodnost

Mesec september je v skupini Talum zaznamovan in prepleten z inovativnostjo, rezultati na tem področju in vsemi nami zaposlenimi, ki procese z njeno pomočjo spreminjamo in nadgrajujemo.

Pomena inovacij mi zdaj ni več treba posebej poudarjati, saj je pred nami že šesti Dan inovativnosti. Zdaj že lahko trdimo, da je kultura inoviranja v Talumu neločljivo prepletena z našim vsakdanjim delom. Zavedamo se, da spodbujanje inovativnosti ni samo sebi namen, ampak ima zelo jasen cilj – spremembe in rast! Ponotranjili smo dejstvo, da ni izdelka, storitve ali procesa, ki ga ne bi bilo mogoče izboljšati. Da je bolj kakovosten, da za proizvodnjo porabimo manj energije oziroma naravnih virov, da imamo nižje stroške, da človeku, ki ga izdeluje, olajšamo delo in da kupcu ponudimo nekaj več, pa naj bo to konkurenčna prednost ali občutek, da lahko z nami pridobi, raste ter se razvija, in bo v tem našel razlog, da bo ostajal z nami!

Prav slednjega ni enostavno doseči, sploh nemogoče pa bi bilo to udejanjati brez sprememb v kulturi in delovanju podjetja. Tudi tukaj igra inovativnost pomembno vlogo, saj miselnosti ne moreš spreminjati čez noč. Pa nam z vztrajnostjo tudi to uspeva. Vse, kar počnemo, danes počnemo tako, da našim kupcem zagotavljamo prilagojeno inovativno storitev in razvoj, s čimer jim dajemo možnost, da rastejo, sebi pa zagotavljamo možnost, da se razvijamo z njimi. Vse to je veliko več, kot če bi jim prodali tono našega aluminija v obliki nekega izdelka.

Inoviranje ima torej pozitiven vpliv na učinkovitost, produktivnost, kakovost in posledično na tržno uspešnost. Seveda pa je treba v času hitrih in nenehnih sprememb gledati naprej in širše. Tudi trajnostnega razvoja, ki je postal ena naših strateških usmeritev in tudi tema letošnje akcije *Upam si! Vizije novega gospodarskega modela*, ki temelji na odgovorni proizvodnji in porabi dobrin ter ravnanju z odpadki in na skrbi za dobrobit zaposlenih ter lokalne in širše skupnosti, ne bo mogoče urediti brez dobrih zamisli in inovacij. V Talumu trajnostnim usmeritvam že dolgo sledimo, saj so prizadevanja za varčnost z energenti, skrb za zaposlene in družbena odgovornost del naše DNK. Rezultati in aktivnosti v preteklosti pa ne pomenijo, da lahko počivamo na lovoričkah. So zgolj dobra popotnica, da se bomo lahko – če bomo hitri, prilagodljivi in seveda polni novih idej – uspešno kosali z izzivi prihodnosti.

Teh izzivov je pred nami kar nekaj. Ključna prvina inovativ-

NAPOVEDNIK DOGODKOV

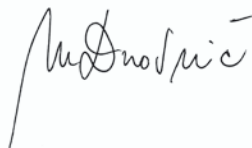
nosti je prilagodljivost. Ta je še toliko bolj dragocena v današnjem svetu vedno hitrejših sprememb. Digitalizacija je tukaj. Industrija 4.0 se dogaja. Internet postaja vseobsegajoč. Te spremembe moramo sprejeti z odprtimi rokami na vseh področjih in se naučiti delovati v njihovih okvirih. Pred nami so torej veliki premiki. Če jih bomo skušali prezreti, ker od nas zahtevajo prilagajanje, bomo začeli zaostajati in vedno težje bomo lovili korak z najuspešnejšimi. Če se bomo z njimi pravočasno soočili, pa nam to lahko prinese veliko prednost. Inovativnost vseh zaposlenih ter njihova pripravljenost za kreiranje in sprejemanje inovacij in s tem sprememb bosta ključni za kosaanje s temi izzivi. A to ne bo dovolj. To dvoje bo le osnovni pogoj. Pomembna je še ena ključna prvina, brez katere ne bo šlo. To pa je znanje, ki je gonilna sila, s katero bomo uresničili svoje cilje na vseh področjih. Tukaj bi želel omeniti nekaj, kar dostikrat prezremo ali pozabimo: znanje ni pogojeno samo z izobraževanjem posameznika, ki ga omogoča podjetje, ampak predvsem s posameznikovo pripravljenostjo pridobivati nova znanja in spreminjati, kar mu edino lahko omogoča konkurenčnost pri njegovem delu. Še vedno se v diskusijah srečamo z dilemami in vprašanji sodelavcev v smislu: kaj pa bom jaz od tega imel, če se bom udeležil izobraževanja, kaj mi bo to prineslo v ocenitvi, ali ni to izguba časa?! Pristop do osebnostnega razvoja in pogled nanj moramo spremeniti, brez njega nas bodo prehitevali po levi in desni ali celo preskakovali. Tisti posamezniki, ki tega ne bodo sprejeli ali ne bodo hoteli sprejeti, bodo zaostajali. Seveda pa je to odločitev vsakega posameznika, vsakega izmed nas!

Sem pa vesel, da je takšnih pomislekov iz leta v leto manj. Tudi podatki in številke kažejo, da je znanje pomembna vrednota v skupini Talum, da inovativno kulturo živimo in jo prenašamo na naše kupce. Letošnja akcija *Upam si!* je postregla z rekordnimi 114 predlogi, vseh koristnih predlogov v skupini bo z nadaljevanjem intenzivnosti iz prvih osmih mesecev več kot 1000. Za nami je uspešno leto na področju profesionalnega inoviranja, prejete nagrade to tudi potrjujejo. Tudi intenzivnost razvojnih projektov in investicij raste, kar je odličan pokazatelj naših strateških prizadevanj v smeri rasti dodane vrednosti naših izdelkov in storitev.

Inovativnosti nam torej ne manjka, inovacijska kultura pa se mora na koncu vedno odražati tudi v pozitivni ekonomiki našega poslovanja. Veliko nam je uspelo postoriti, kdaj nam tudi spodleti, a naša organizacijska klima inoviranja je zdaj dovolj močna, da nas ni več sram napak ali kdaj napačno ubranih poti, ampak jih sprejmemo kot dragocene učne izkušnje. Brez poskusov ne bo sprememb in brez njih ne napredka. S tem pa tudi ne prihodnosti. Zato bodimo drzni, ko oblikujemo svojo vizijo o tem, kaj lahko postanemo. In hkrati vztrajni, da bomo lahko centimeter za centimetrom, korak za korakom, dan za dnem to vizijo tudi uresničevali. Upajmo si! Vsak lahko prispeva svoj delec v mozaik našega skupnega uspeha. Ne bojte se prispevati svojih zamisli. Ni slabe ideje – razen tiste, ki je nikoli ne izrečemo.

Od besed k dejanjem. Dejanja štejejo bistveno več kot besede. Upajmo si! ▣

Marko Drobnič
predsednik uprave Taluma

Ne zamudite

oktober 2017

SLUŽBA ZA ODNOS Z JAVNOSTMI

FOTO: SPLET

3. oktober
17. oktober
18. oktober
18. oktober
17.–19. oktober

Tržnica poklicev na OŠ Zavrč
Tržnica poklicev na OŠ Cirkulane
Ekskurzija, Srednja trgovska
šola Maribor
Karierni sejem na
Ekonomsko-poslovni fakulteti Maribor
Sejem eMove360°

6. Dan inovativnosti v Talumu

V Talumu letos prirejamo že 6. Dan inovativnosti in tako dokazujemo, da kultura inoviranja v podjetju ni zgolj nekaj, kar bi se šli občasno, temveč je neločljivo prepletena z našim vsakdanjikom. Kot vsako leto smo tudi tokrat za naše zaposlene pripravili več spremljajočih dogodkov s poučno in zabavno noto, to je pa tudi dan, ko nagradimo vaša inovativna prizadevanja. V nadaljevanju prispevka objavljamo povzetek časovnega okvira dogodkov in opis dogajanja. Upamo, da smo z zapisanim še dodatno vzbudili vašo pozornost in se nam boste 22. septembra pridružili.

Časovni okvir dogodkov 6. Dneva inovativnosti

9.00–12.00 Ustvarjalna delavnica za učence

V naš Dan inovativnosti bomo tako kot vsako leto vključili učence iz OŠ Kidričevo in OŠ Cirkovce, ki bodo tokrat razmišljali o e-mobilnosti. Po ogledu informativnega filma o e-mobilnosti bodo učenci narisali avtomobil prihodnosti, posadili pa bodo tudi drevo, ki je simbol narave in trajnosti, in se preizkusili v vožnji z e-vozilom. Delavnica bo potekala pred jedilnico v Talumu.

14.30 Osrednja prireditev ob 6. Dnevu inovativnosti v dvorani restavracije Pan

Na osrednji prireditvi bomo nagradili sodelavce za njihov prispevek na področju inovativnosti. Osrednji gost prireditve bo dr. Matjaž Korman, vodja ekipe za razvoj avtomobilov A4, A5 in Q5 v Audiju. Prireditev bodo s svojim nastopom popestrili Anže Krevh, svetovni mladinski prvak v igranju na diatonično harmoniko, in bobnarji glasbene šole B.A.S.E.

Kdo je gost letošnjega Dneva inovativnosti

Dr. Matjaž Korman, vodja ekipe za razvoj avtomobilov A4, A5 in Q5 v Audiju

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: SPLET

Gost letošnjega Dneva inovativnosti bo dr. Matjaž Korman, eden najpomembnejših Audijevih strokovnjakov za razvoj sodobne mobilnosti, ki bo z nami delil svoje izkušnje in poglede. To, da je med nami človek, ki mu je uprava avtomobilskega velikana Audija zaupala ustvarjanje svoje prihodnosti v novi dobi avtomobilske industrije, je velik privilegij. Dr. Matjaž Korman je namreč zaradi vseh obveznosti, ki mu jih narekuje vodenje ekipe za avtomobile A4, A5 in Q5 v Audiju, zelo zaposlen, a je kljub temu našel čas za druženje in pogovor s talumovci.

Dr. Matjaž Korman je razvil modela avtomobilov Audi A1 e-tron in Audi R8 e-tron.

Zase pravi, da je po duši strojnik, zato tudi uživa v svojem delu in veliko časa preživi v delavnici, kjer izdelujejo prototipna vozila. Odlikujeta ga širina znanja in neverjetno širok pogled v prihodnost. Tam, kjer večina ljudi vidi oviro, dr. Matjaž Korman prepozna izzive, prav to pa ga dela izjemnega. Je eden tistih strokovnjakov, ki zna laični publiki na preprost način približati zapletene rešitve, s katerimi se ukvarja.

Njegov tim bo v naslednjih letih postavljen še pred mnoge izzive, saj je zadolžen za postavljanje mej v tehnologiji strateškega razvoja Audijskega. To je velika odgovornost, saj je od tega odvisna prihodnost enega največjih avtomobilskih gigantov. Dr. Matjaž Korman pa je poleg tega odgovoren tudi za konfiguracijo vozil v celotnem koncernu, kar pomeni, da mora razmišljati tudi o Volkswagnovih in Porschejevih avtomobilih. ▣

Vabljeni torej na 6. Dan inovativnosti 22. septembra 2017. Takrat boste lahko izvedeli še več o tem energičnem Mariborčanu, ki je svoje življenje posvetil razvoju e-mobilnosti.

Tudi glasbe ne bo manjkalo

VESNA KOŠIR
FOTO: SPLET

Na 6. Dnevu inovativnosti bomo lahko prisluhnili svetovnemu mladinskemu prvaku v igranju na diatonično harmoniko in bobnarskim mojstrovinam skupine glasbene šole B.A.S.E.

Poiskati kontaktne podatke Anžeta Krevha je bilo težko delo. Kako ne bi bilo, saj se pogovarjamo o mladinskem svetovnem prvaku v igranju na diatonično harmoniko! S pomočjo njegovega mentorja mag. Manuela Šavrona pa nam je na koncu le uspelo. Slovenci nismo samo odlični športniki, tehnologi, inovatorji, ampak pometamo s svetovno konkurenco tudi na glasbenih področjih. Anže Krevh je že predlani osvojil naslov absolutnega državnega prvaka v igranju na diatonično harmoniko za pokal Cyrilla Demiana, lani pa je na 22. evropskem prvenstvu postal absolutni evropski prvak. Še prej je osvojil zlato priznanje na tekmovanju za pokal Slavka Avsenika, zmagal je tudi v finalu Pohorske cikle ter prejel nagrado Velike Planine. Letos pa je pometel s konkurenco in si prislužil laskavi naziv svetovnega mladinskega prvaka v igranju na diatonično harmoniko. Tekmovanje je potekalo v kraju Ausservillgraten na Tirolskem. 16-letni Anže že vrsto let opozarja nase z odličnimi nastopi. Kjer se pojavi, očara. Ker je uspehe nizal že zadnjih nekaj let, naslov zanj in njegovega mentorja ni bil presenečenje. Je pa češnja na torti, ki je je Anže še kako vesel.

Anže vadi in se na tekmovanja pripravlja pod budnim očesom učitelja mag. Manuela Šavrona (oba na fotografiji).

Bobnarji glasbene šole B.A.S.E.

Druga glasbena atrakcija, ki se nam obeta, so mladi nadobudni bobnarji glasbene šole B.A.S.E. Glasbena šola B.A.S.E. je bila ustanovljena leta 2006 in ima eno svojih lokacij tudi na Ptujju. Svojo bobnarsko skupino bo predstavil mentor Jože Zadravec. Od leta 2014 je mentor za tolkala na poletnih delavnicah CID-a Ptuj (Poletna šola glasbenih skupin), od leta 2015 pa tudi mentor na glasbeni šoli B.A.S.E. na Ptujju (<http://base.si/>). ▣

Prepričani smo, da boste navdušeni nad igranjem omenjenih glasbenikov, to pa je še razlog več, da se talumovci udeležite 6. Dneva inovativnosti. Vabljeni!

Inovativnost v **kulinariki**

EKIPA VITALA

FOTO: VLADIMIR PIGNAR

Letos se bo na samosvoj način Dnevu inovativnosti v skupini Talum pridružila tudi družba Vital. Predstavili se bomo s tistim, kar najbolj znamo – z nekoliko drugačnimi malicami, ki smo jim nadelali tudi inovativna imena, povezana s Talumovimi proizvodi. Naša ekipa si je zadala nalogo, da bodo malice nekoliko drugačne, a še vedno takšne, da ustrezajo našemu domačemu okusu. Zavedamo se, da sta pri hrani zelo pomembna tudi njen videz in postrežba. Zato bomo na ta dan skupaj z ekipo, ki je organizator Dneva inovativnosti, za vas pripravili še kakšno preseñčenje in dodali tudi kakšen zalogajček za občutljive brbončice.

Glede jedilnika za mesec september smo bili za petek, 22. septembra, nekoliko skrivnostni. A da bo izbira za Dan inovativnosti lažja, vam predstavljamo podrobnejši jedilnik.

Inovativni **jedilnik**

Dnevna juha

- **Fabrička emulzija z ostružki**

(krompirjeva smetanova juha s pršutom)

Topla malica

- **Mesne rondelice v šmiroljni omaki s kruhovimi T-formati**

(svinjski medaljoni v omaki z bučnim oljem, kruhovi hlebčki/cmoki)

Hladna malica

- **Talumov burger**

(v alufoliji serviran hamburger)

Dietna malica

- **Tekoči bioaluminij na žlico**

(fina telečja obara z ajdovimi žličniki)

Sadna malica

- **Sadni roll bond**

(izbrano sadje na »aluplošči«)

Solatni krožnik

- **Zeleni zelenjavni anodni blok**

(zeleni piščančji mini blok na sveži zelenjavi in listih solate)

Dober tek!

Ustvarjalna energija v organizaciji, zavzeti zaposleni in dobra klima

LILIJANA DITRIH

FOTO: SPLET

To so na kratko zaključki letošnje ankete o klimi, zadovoljstvu, zavzetosti, energiji, ki smo jo izvedli konec junija oziroma na začetku julija. V njej je sodelovalo 533 zaposlenih iz celotne skupine. Rezultati v celoti in po posamičnih sklopih so najvišji v zadnjih treh merjenjih.

O skupini Talum, upravi in vrednotah

Skupino Talum kot izjemno uspešno ocenjuje 85 odstotkov anketiranih. Več kot dve tretjini jih tudi meni, da se uspešno prilagajamo spremembam v okolju in odzivamo nanje. Več kot 91 odstotkov vseh se zaveda, kako pomembne so spremembe in izboljšave na vseh področjih delovanja in kako pomembna je zavezanost k izpolnjevanju zahtev kupcev, partnerjev. Vse to se kaže tudi v spreminjanju kulture organizacije, ki iz hierarhične vse bolj prehaja v tržno in fleksibilno organizacijsko kulturo. Za hierarhično kulturo so značilni: jasna pravila, strukturiranost, specializacija, stabilnost, odgovornost, učinkovitost. K vsemu temu pa dodajamo še osredotočenost na interakcije z okoljem, pa naj gre za dobavitelje, kupce, partnerje, lastnike, regulatorje ipd., pri čemer so naši cilji ustvarjanje dobičkonosnosti, konkurenčnost, tržne niše, tržni deleži, prodiranje na nove trge – kar so nekatere značilnosti tržne kulture organizacije. K vsemu temu dodajamo še elemente fleksibilne organizacije, ki se kažejo v inovativnosti, kreativnosti, podjetništvu, še večjem pomenu znanja kot doslej, novih storitvah, proizvodih, hitrem soočenju s spremembami na različnih področjih.

Zaposleni menimo, da se zna uprava pri poslih pravočasno in pravilno odločati, in ji v precejšnji meri zaupamo.

Da je naše delo skladno z vrednotami skupine, meni 72 odstotkov anketiranih, petina je skeptičnih. Zavedamo se, kako pomembno je, da uresničujemo poslanstvo skupine.

Organiziranost

Je tisto področje, za katero ocenjujemo, da še imamo rezerve, pa naj gre za planiranje dela, sredstev, zaposlenih, za delovanje posameznih procesov. Ocenjujemo, da bi bila produktivnost lahko večja. Pristojnosti in odgovornosti so v večini delovnih okolij jasne. Cilje pozna in uresničuje velika večina zaposlenih.

Medsebojni odnosi

Ti so izjemnega pomena za naše počutje, zavzetost, zadovoljstvo, pomembno pa vplivajo tudi na uspešnost. 75 odstotkov anketiranih ocenjuje, da si sodelavci med seboj radi pomagamo, da so odnosi v delovnih okoljih umirjeni. Več kot 70 odstotkov jih ocenjuje, da v primeru konfliktov poskušamo poiskati najboljšo rešitev. 55 odstotkov jih ocenjuje, da so odnosi med vodstvom d. o. o., PE, služb in drugimi zaposlenimi odprti, pristni. Petina zaposlenih odnose v svojem okolju občasno zaznava tudi kot hladne, brezobzirne, pojavljajo se frustracije.

Motiviranost za delo

Med našimi zaposlenimi je visoka. Za 75 odstotkov anketiranih je delo izživ, je v skladu z njihovimi pričakovanji in cilji. 80 odstotkov jih ima veliko samostojnosti in imajo na voljo vse, kar je treba, da lahko dobro opravijo

svoje delo. Zadovoljstvo z delom, ki ga opravljajo, je med najpomembnejšimi dejavniki zadovoljstva. 75 odstotkov jih točno ve, kaj se od njih pričakuje pri delu, o ciljih pri delu pa se dogovarjajo skupaj s sodelavci in vodji.

Inovativnost

V skupini Talum postaja inovativnost vse pomembnejša, pa naj gre za množično ali profesionalno inovativnost, inovativnost posameznika, timov itd. Več kot 70 odstotkov anketiranih pri delu preizkuša nove ideje in pristope in posreduje svoje predloge za izboljšave. Zaposleni ocenjujemo, da so vodstva naklonjena ustvarjalnosti in inovativnosti zaposlenih. Obstaja povezanost med odprto komunikacijo in izraženo inovativnostjo zaposlenih. V prihodnosti moramo izboljšati povratno informacijo predlagateljem, kakšen status ima njihov predlog in zakaj je bil na primer zavrnjen.

Izobraževanje, usposabljanje, razvoj

»Znanje in odličnost« ni samo zapisana vrednota, ampak ju v polni meri tudi živimo. 77 odstotkov anketiranih pravi, da se radi udeležujejo raznih izobraževanj, usposabljanj in jih vidijo predvsem kot svoj osebni in delovni razvoj. Prav toliko jih ocenjuje, da si sodelavci v veliki meri tudi izmenjujejo znanja, informacije in izkušnje. 66 odstotkov jih ocenjuje, da v skupini Talum v polni meri in uspešno uporabljamo znanja in sposobnosti svojih zaposlenih. Izziv, ki je pred nami, je predvsem prenos znanja in izkušenj med mlajšimi in starejšimi sodelavci!

Skrb za zdravje

92 odstotkov anketiranih se zaveda, da smo v prvi vrsti mi sami tisti, ki lahko največ naredimo za svoje zdravje. To je v času, ko je dve tretjini zaposlenih generacije X, ki že prihaja v leta, ko so zdravstvene težave pogostejše, zelo pomembno, pomembno pa je tudi z vidika posameznikove zmožnosti, da bo še dolgo zmožen in zaposljiv. Za zdravje je pomembno tudi, kakšno je ravnovesje med delom in zasebnim življenjem. Letos smo zaposlene prvič povprašali, kako so zadovoljni s svojim življenjem v celoti, in veseli smo dobrih rezultatov, visoke ocene lastnega zadovoljstva – 84 odstotkov. Pozorni pa moramo biti na velik, kar 45-odstotni delež zaposlenih, ki pri delu pogosto občutijo izčrpanost, so izgubljeni med številnimi aktivnostmi in občasno frustrirani.

Varnost pri delu

Vseskozi je med tremi najvišje ocenjenimi področji. 90 odstotkov anketiranih ocenjuje, da so o namenu in uporabi osebne varovalne opreme dobro poučeni, prav tako o nevarnostih pri delu. Talum uporablja delovno opremo – stroje, ki delavcem zagotavljajo varno delo. 70 odstotkov jih ocenjuje, da so osvežilni napitki primerni. Nadrejeni posvečajo veliko skrbi zagotavljanju varnosti pri delu, prav tako se upoštevajo mnenja in predlogi zaposlenih.

Odnos do okolja, kakovost in integrirani sistemi

86 odstotkov anketiranih zaposlenih ocenjuje, da v Talumu v polni meri skrbimo za ohranjanje naravnega okolja. 85 odstotkov je takih, ki poznajo in sprejemajo program za ravnanje z okoljem ter varnost in zdravje pri delu, s katerim stalno izboljšujemo stanje na področju okolja in varnosti. Prav tako jih 81 odstotkov ocenjuje, da širše okolje pozitivno gleda na aktivnosti Taluma za zniževanje negativnih vplivov na okolje. Ravnanje z odpadki je dobro urejeno.

93 odstotkov jih ocenjuje, da je kakovost proizvodov še kako pomembna, prav tako izpolnjevanje zahtev kupcev. 80 odstotkov jih meni, da sistem vodenja kakovosti prispeva k boljši učinkovitosti in uspešnosti poslovanja. Ocene presojevalcev razumemo kot pomoč. Sistemi upravljanja so v naše delovanje vnesli več reda, urejenosti.

Komuniciranje

Intranet s 76 odstotki in časopis Aluminij s 64 odstotki sta najpomembnejša komunikacijska kanala. Dve tretjini anketirancev meni, da nas tako uprava kot vodstva d. o. o., PE in služb sprti seznanjajo s strategijo, cilji in rezultati.

Vodje po ocenah anketiranih tudi v vse večji meri postajajo dobri poslušalci (61 odstotkov), v preteklosti pa so predvsem zahtevali in ne pojasnjevali (20 odstotkov jih še vedno predvsem zahteva). 70 odstotkov se jih v primeru težav zlahka obrne na svojega predpostavljene. Polovica anketiranih meni, da je v njihovem okolju dovolj sestankov, da so dovolj pogosti in učinkoviti. Da člani sveta delavcev in sveta zaposlenih na primeren način predstavljajo interese zaposlenih, se strinja le 36 odstotkov anketiranih. Tretjina jih meni, da se po podjetju občasno pojavljajo tudi razne govornice.

Nagrajevanje, napredovanje, ocenjevanje

To je področje, do katerega smo najbolj kritični in z njim najmanj zado-

voljni. Pripombe in mnenja na koncu ankete je zapisalo 76 sodelavcev in večina se je nanašala na plače – prenizke osnovne plače, mesečno izplačilo in napredovanja. Plačni sistem po mnenju anketirancev že dolgo ni več transparenten in ne odraža dejanske delovne uspešnosti posameznika. Pokazatelj potencialne fluktuacije potrjuje vedno večje nezadovoljstvo z nagrajevanjem. 65 odstotkov se jih strinja, naj razlike v plačah v 30 odstotkih izhajajo iz delovne uspešnosti posameznika. Prav tako jih 57 odstotkov zahteva, naj se pri plačilu stimulacije upošteva analitična ocena delovnega mesta, da smo nagrajeni za delo, ki ga dejansko opravljamo. Razlike v plačah si želijo predvsem v tistih okoljih, ki delajo za zunanji trg. Manj si razlik in drugačne plačne politike želijo zaposleni v manjših odvisnih družbah. Poznavanje kriterijev in meril ocenjevanja in napredovanja se je od prejšnjega merjenja povečalo.

Organizacijska energija

Najvišji je delež ustvarjalne, produktivne energije, ki nas uvršča med energijsko močna podjetja. Za ustvarjalno energijo so značilni osredotočenost na skupne cilje, skupno iskanje rešitev, učinkovitost, odzivanje na spremembe. Na drugem mestu je ravnodušna inertnost, sledita ji udobna inertnost in destruktivna (uničujoča, razjedajoča) energija, ki pa je v Talumu nižja kot v nacionalni raziskavi iz leta 2016.

Dejavniki zadovoljstva zaposlenih

Na prvih štirih mestih ostajajo zadovoljstvo s stalnostjo zaposlitve, z ugodnostmi, ki nam jih nudi Talum, zadovoljstvo z delom, ki ga opravljamo, in odnosi s sodelavci. Vsi dejavniki zadovoljstva so letos ocenjeni z nekoliko višjimi ocenami.

Zavzetost zaposlenih

Zavzetih zaposlenih je 27,4 odstotka, kar nas uvršča precej nad povprečje zavzetih zaposlenih v slovenskih podjetjih. ■

SISTEMI UPRAVLJANJA

Kako izračunati ogljični odtis?

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: SPLET

Ogljični odtis pripomore k odkrivanju ključnih virov emisij in v okviru določenih meja zajema toplogredne pline (v nadaljevanju TGP) z vseh ravni delovanja podjetja. Ogljični odtis je sestavljen iz emisij TGP iz proizvodnje in porabe energije, ki se (u)porablja v zgradbah, pri proizvodnih procesih, v službenih vozilih in pri potovanjih zaposlenih. Organizacije lahko v izračun vključijo še del TGP, nastalih v drugih organizacijah, ki jih oskrbujejo z dobrinami ali storitvami, če so ti podatki na voljo. Izračunavanje ogljičnega odtisa je še toliko bolj smiselno za organizacije, katerih emisije niso vključene v trgovanje s TGP, saj nimajo zadostnega vpogleda v dejansko stanje svojih vplivov na podnebne spremembe.

Jasna in čvrsta merila

Za natančen izračun ogljičnega odtisa organizacije so potrebna jasna in čvrsta merila, v katero je zajet celoten spekter emisij TGP, za katere je odgovorna organizacija. Običajno se uporablja razvrščanje emisij glede na stopnjo nadzora, ki jo organizacija lahko uveljavi nad njimi.

Na tej osnovi lahko emisije toplogrednih plinov razdelimo v tri glavne skupine:

- neposredne emisije iz dejavnosti, ki jih ima organizacija pod nadzorom, nastajajo pri zgorevanju fosilnih goriv (emisije CO₂), proizvodnji kemikalij (CH₄), uporabi dušikovih gnojil (N₂O), elektrolizi pri proizvodnji aluminija (PFC-ji – CF₄ in C₂F₆) itd.,
- emisije zaradi porabe električne energije, ki se proizvede z zgorevanjem fosilnih goriv, nad katerimi organizacija nima neposrednega nadzora, čeprav je z nakupom takšne elektrike posredno odgovorna za sproščanje nastalega CO₂,
- posredne emisije zaradi proizvodov in storitev, potrebnih za proizvodnjo in aktivnosti organizacije, ki jih sama organizacija sicer neposredno ne povzroča, ter posredne emisije zaradi uporabe proizvodov, ki jih organizacija proizvaja.

Interpretacija informacij

Kljub vsem upoštevanim smernicam uveljavljenih standardov pri izračunavanju ogljičnega odtisa je treba pri interpretaciji informacij o njegovih vrednostih uporabiti kritično objektiven pristop. Organizacije namreč pri izračunu mnogokrat izpustijo posredno povzročene emisije TGP, nastale z uporabo njihovih proizvodov, pa tudi tiste, ki nastajajo med pridobivanjem, pripravo in prevozom surovin, potrebnih za proizvodnjo. Če pa postavimo ogljični odtis v širši kontekst problematike varstva okolja, uvidimo, da nam prikaže le specifične lastnosti vplivov na okolje. Zajema namreč le emisije v zrak, ki vplivajo na podnebne spremembe, druga onesnaževala, ki lahko negativno vplivajo na okolico in na zdravje ljudi, pa so

pri tem izvzeta. Ogljični odtis namreč ne vključuje proizvodnih emisij v vodo in tla, porabo vode, količino in vrsto odpadkov, zvočno in svetlobno onesnaževanje itd. Pomen izračuna ogljičnega odtisa organizacije je torej izključno ovrednotiti vpliv vseh aktivnosti organizacije na podnebne spremembe.

Koraki za izračun ogljičnega odtisa

Natančen izračun ogljičnega odtisa zahteva dosleden pristop po naslednjih korakih:

1. definicija metodologije,
2. določitev obsega in mej vključenih podatkov,
3. zbiranje podatkov o emisijah in izračun ogljičnega odtisa,
4. morebitna verifikacija rezultatov,
5. morebitna objava ogljičnega odtisa.

Z definicijo metodologije je zagotovljena sistematičnost pri reševanju vprašanj, ki se pojavijo pri izračunavanju. Nekatere organizacije same opredelijo metodo, po kateri računajo ogljični odtis, čeprav so uveljavljene metode bolj jasne in zanesljive. Takšen pristop zagotavlja tudi verodostojnejši in primerljiv rezultat.

Greenhouse Gas Protocol (GHG)

Eno najbolj uveljavljenih metodologij ponuja *Greenhouse Gas Protocol (GHG)*. V njem so določene smernice za poročanje o emisijah TGP iz primarne proizvodnje aluminija. Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO) pa je pripravila novejši standard ISO 14064, ki temelji na konceptih protokola GHG, ter ISO/TS 14067. Standarda določata celoten postopek računanja in poročanja o emisijah ter zahteve za izračun in komunikacijo pri ogljičnem odtisu za proizvode.

V Talumu smo že na dobri poti do končnega izračuna, več o tem pa v eni izmed prihodnjih številčk časopisa Aluminij. □

Poskrbi za svojo varnost – uporablaj zaščitna očala

ALEŠ MEGLIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Vid je najbolj specializiran in najbolj zapleten čut – je rezultat čutne zaznave in razumne presoje. Človek sprejme z očmi več kot 80 odstotkov vseh informacij, zato je oko tako dragocen in obenem zelo občutljiv organ, ki je izpostavljen mnogim nevarnostim.

Zaščitna očala

Zaščita oči pri delu je pomembna in obvezna, saj lahko razni zunanji vplivi na očeh povzročijo nepopravljivo škodo. V različnih delovnih okoljih imamo lahko veliko nepredvidljivih situacij, od raznih letočih delcev, različnih hitrosti do zaščite pred UV-sevanji. Zaradi različnih delovnih razmer morajo zaščitna očala zadostiti zahtevam evropskih standardov EN 166 in morajo imeti certifikat neodvisnih inštitucij, usposobljenih za testiranje in izdajo potrdil o skladnosti izdelka. Pogosto se uporabljajo zaščitna očala z dodatno opremo, npr. s stekli za varjenje.

Standard EN 166 predpisuje 100-odstotno UV-zaščito za osnovna klasična očala, ki se uporabljajo kot osebna varovalna oprema za delovna okolja. Varovalna očala moramo vedno uporabljati takšna, kot predpisuje standard. Poškodovana zaščitna očala je treba zamenjati z novimi.

Poškodbe oči

Zdravstvene nevarnosti glede poškodb oči delimo po vrsti nevarnosti na:

- mehanske (prah in trdni delci, kot so opilki, drobcji, ostružki ipd.),
- svetlobne (UV- in IR-žarki),
- toplotne (vročina, mraz, žareči delci),
- kemične (plini, pare, megla, dim, kisline, prah),
- posebne (laserski žarki, moteč svetlobni lok).

Med poškodbami prevladujejo mehanske nevarnosti, saj jih je več kot 90 odstotkov. To so:

- **prah:** če zaide v oko, povzroča med veko in zrklo draženje in vnetja;
- **trdni delci:** opilki, drobcji, tujki različnih oblik in velikosti lahko zaidejo v oči in prodirajo naprej; poškodbe zaradi trdnih

Očala Contour

Očala Uvex

Očala IRI-S

Očala Tracker

delcev so različne glede na vrsto, obliko in kinetično energijo tujka, to so lahko vnetja in udarci, poškodbe leče, steklovine in mrežnice, tudi s trajnimi posledicami.

Zaščitna očala in Talum

V skupini Talum uporabljamo štiri različne modele zaščitnih očal. Za zaščito pred trdnimi delci sta v rabi modela Contour in IRI-S proizvajalca Bolle Safety.

Za zaščito pred trdnimi delci in brizgi tekočin uporabljamo model Tracker. Tudi to so očala proizvajalca Bolle Safety.

Kot zaščitna očala, primerna za nošenje preko korekcijskih očal, uporabljamo model 9161 proizvajalca Uvex.

Odgovornost za uporabo zaščitnih očal

Vsak zaposleni nosi odgovornost, da poskrbi za varno in zdravo delo in da se zaščiti pred vplivi delovnega okolja z dosledno uporabo predpisane osebne varovalne opreme, kamor spadajo tudi zaščitna očala, zato: »Poskrbi za svojo varnost in uporablaj osebno varovalno opremo.« ■

Informativni tabli pri glavnem vhodu v tovarno

PRIPRAVILA: SLUŽBA ZA ODNOS Z JAVNOSTMI

V teh dneh smo uredili informativni tabli pri glavnem vhodu v tovarno. Želimo si, da bi bila obvestila, ki vam jih želimo sporočiti, čim bolj pregledna in urejena. Prav zato prosimo, da se pri izobešanju obvestil držite postavljenih pravil.

Interno obveščanje

Za interno obveščanje zaposlenih so po novem namenjene oglasne steklene vitrine, ki so zaklenjene. Za njihovo vsebino skrbi Služba za odnose z javnostmi. **Na steklo ni dovoljeno lepiti z lepilnim trakom.** Za interno uporabo je namenjen tudi nabiralnik Upam si, v katerem zbiramo inovativne predloge.

Eksterno obveščanje

Predel, kjer ni oglasnih vitrin, se lahko uporablja za zunanje obveščanje (ta del informativne table je označen). **Tudi na ta del ni dovoljeno lepiti z lepilnim trakom.** Za pritrjevanje so nam na voljo magneti.

Če bodo obvestila na informativnih tablah pritrjena neprimerno, jih bomo odstranili. Zaposleni, ki na informativno tablo pritrdi eksterno obvestilo, je tudi zadolžen, da ga po preteku roka odstrani!

V prihodnosti bomo uredili tudi plakarna mesta v jedilnici.

Vabljeni k spremljanju obvestil. □

EKOTAL

Brez koles bi bilo težko

Pogovor z Vlasto Škerget

PRIPRAVILA: ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

V družbi Ekotal smo čistilke že tudi v preteklosti uporabljale kolesa, saj gre za zelo velik kompleks, ki ga obvladujemo. Med posameznimi prostori, ki jih je treba očistiti, vsak dan prevozimo približno 5 kilometrov. Če bi te kilometre morale prepešačiti, bi bilo to za nas še dodaten napor.

Pobudo za nakup novih koles je dala vodja čistilk Alojzija Tominc, saj so bila stara kolesa že dotrajana. Nekaj koles smo dobile že lani, nekaj pa jih je Ekotal za nas nabavil še letos. Skupaj imamo tako sedem novih koles, ki se od drugih razlikujejo po rdeči barvi. □

Predstavitev elektroliz

iz kluba AP18

PRIPRAVILA: ALEKSANDRA JELUŠIČ

POVZETO PO: WWW.HYDRO.COM/EN/ABOUT-ALUMINIUM/

FOTO: SPLET, ARHIV DRUŽBE EKOTAL

V septembrski številki časopisa Aluminij predstavljamo Hydro Aluminium, elektrolizo v Karmøyu. Elektroliza spada v klub AP18, kar pomeni, da uporablja naj sodobnejšo tehnologijo za pridobivanje aluminija, tehnologijo Pechiney.

Največja integrirana tovarna aluminija v Evropi

Hydro Aluminium je mednarodni aluminijški koncern s proizvodnimi enotami v sedemnajstih državah. V koncern sodi tudi elektroliza v Karmøyu, ki je največja integrirana tovarna aluminija v Evropi. V kraju Karmøy najdemo vse oblike proizvodnje – od pridobivanja primarnega aluminija do proizvodnje končnih aluminijastih izdelkov, saj ima tovarna dobro razvit lastni raziskovalno-razvojni oddelek, ki jim omogoča širjenje na domačih in tujih trgih. Proizvajajo tri različne litine:

- litino za ekstruzijo, ki se uporablja za proizvodnjo profilov,
- litino za žico, ki se uporablja za visokonapetostne kable, in
- litino za pločevino, ki se valja v plošče.

Zgodovina elektrolize v Karmøyu

Elektroliza v Karmøyu stoji na vzhodni norveški obali med Bergnom in Stavangerjem. Zgrajena je bila leta 1967 z dvema Soederbergovima linijama. Leta 1982 so jo razširili še z eno linijo 108 peči, ki uporabljajo tehnologijo AP18, torej tehnologijo predpečenih anod. Leta 1987 so to linijo razširili še z dodatnimi 114 celicami, tako da jih je danes skupaj 222.

Velik pomen ekologije

Tovarna zelo veliko pozornosti posveča ekologiji. Skrb za okolje se namreč začne že pri proizvodnji in transportu surovin, konča pa pri nadzoru nad

emisijami v zrak in v vodo. Njihove aktivnosti so povezane tudi z ozaveščanjem javnosti o možnostih recikliranja odpadnega aluminija. Zanje je značilno, da si postavljajo še višje ekološke standarde, kot jih od njih zahteva zakonodaja. Tako so njihove emisije v zrak nižje od zahtevanih v standardih, ves čas pa raziskujejo tudi možnosti, kako jih še zmanjšati.

Učinkovitost na vseh področjih

Njihov moto se glasi »Učinkovitost na vseh področjih«, zlasti pri porabi električne energije, ki jo vso pridobijo iz hidroenergetskih virov – iz hidroelektrarn v krajih Røldal in Suldal.

V raziskovalno-razvojnem centru se osredotočajo predvsem na izboljšanje proizvodnega procesa. Linija peči, ki uporablja tehnologijo predpečenih anod, je med energijsko najvarnejšimi na svetu. □

- Število zaposlenih: 422
- Začetek proizvodnje: 1967
- Proizvodnja: 190.000 ton primarnega aluminija in 194.000 ton proizvodov iz livarn letno
- Izdelki/specialnosti: primarni aluminij, izdelki iz kokosovih vlaken

www.hydro.com/en/about-aluminium/

Delo z odpadki je zame izziv

Pogovor z Janezom Vogrincem
Ekotal, d. o. o.

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ
ARHIV DRUŽBE EKOTAL

V Talumu sem se zaposlil leta 1989. Delati sem začel na področju železniškega prometa. Dodelili so me namreč v premikalno skupino, v kateri smo skrbeli za premik železniških vozil. Moja delovna pot je bila zelo dinamična, saj sem na tem področju dela ostal le tri leta, nato pa so me premestili v skupino za vzdrževanje železniške proge. Sprva sem delal kot vodja premika, nato pa kot nadzornik vzdrževanja železniških tirov. Po nekaj letih se je moje delovno mesto spet spremenilo, saj so me iz pragovne skupine premestili na področje vzdrževanja železniške, cestne in kanalizacijske infrastrukture. Ko so me iz prometa premestili v družbo Ekotal, pa so mi bila dodeljena tri področja: odpadki ter cestna in kanalizacijska infrastruktura. Še največ se ukvarjam s področjem odpadkov, ki je zame velik izziv, saj je treba poznati zakonodajo in se je tudi dosledno držati, da nisi v prekršku. Pri tem upoštevamo standard ISO14001.

Moj dan se začne ob 5.30 zjutraj. Do službe imam približno 17 km in v svoji pisarni sem navadno ob 6.15. Zjutraj najprej preverim seznam naročil za odvoz odpadkov in opravi stvari, ki so ostale nedokončane od prejšnjega delovnega dne. Ko v službo pridejo sodelavci, si privoščimo jutranjo kavo, nato pa mednje razporedim delovne naloge, da se lahko lotimo vsak svojega dela. Sam se vrnem v pisarno in izpišem evidenčne liste, nato pa se odpravim na ogled usedalne jame – zbiralnika vseh vod mešanega kanala in še v druge obrate, kjer potrebujejo mojo pomoč ali nasvet glede odpadkov in kanalizacije.

Janez Vogrinec

V nadaljevanju bom na kratko opisal vsa tri področja, s katerimi se ukvarjam.

Najobsežnejše je področje odpadkov, saj sprejemam vsa naročila v Talumu, povezana z odvozom posamezne vrste odpadkov. Ta naročila moram pregledati in organizirati primerno zbiranje in odvoz. Na področju odpadkov mi s svojo strokovnostjo veliko pomaga tudi Kristian Lipovac.

Ko torej iz posamezne družbe oziroma poslovne enote dobim naročilo za odvoz odpadkov, je odpadke najprej treba odpeljati v začasno zbirališče. Odpadke redno zbiramo v ponedeljek, sredo in petek. Naš skupni cilj je, da jih že na ekoloških otokih čim bolj dosledno zbiramo in ločujemo in to v skupno dobro v delovnih obratih tudi vse bolj upoštevajo. V Talumu imamo namreč kar 27 ekoloških otokov. Odpadke nato premestimo na začasna zbirališča, ki jih je prav tako več – odvisno od vrste odpadkov, ki jih na določenem začasnem zbirališču odlagamo. Tako imamo na primer začasno zbirališče gradbenih odpadkov, papirja, plastike, železa, opilkov ... Nekatero odpadke je treba pred odlaganjem sortirati, druge, ki imajo večji volumen, pa stisnemo v stiskalnici, da zmanjšamo volumen. Na ta način stisnemo papir, plastiko. Ko se nabere določena količina teh odpadkov, jih prevzame pooblaščen zunanji izvajalec. Za vsako vrsto odpadka, ki jih odpelje prevzemnik, je treba izpolniti spremni, kontrolni in evidenčni list.

Drugo področje, s katerim se ukvarjam, je kanalizacijska infrastruktura. V Talumu imamo več vrst kanalizacije: osnovni mešani kanal, ponikovalnik za meteorno vodo in fekalno kanalizacijo. Pri fekalni kanalizaciji imamo sedem črpališč, ki jih redno spremljamo; fekalije se stekajo v glavno črpališče, od tam pa v čistilno napravo v Apačah. Če pride do težav, jih je treba čim prej odpraviti.

Tretje področje je cestna infrastruktura, ki zajema vzdrževanje cest, jaškov (imamo 41 oljnih in 1 maščobni lovilnik), obcestnih kanalov, pa tudi zelo pomembno izvajanje zimske službe s pomočjo celotne delovne enote, ki zagotavlja nemoteno proizvodnjo v Talumu.

Dela je veliko, v moji ekipi pa nas je samo sedem sodelavcev, zato moram občasno tudi sesti za volan tovornega vozila in opraviti odvoz odpadkov – a mi ni težko. Rad imam svoje delo.

Moj delovni dan se zaključi ob različnih urah. Včasih je treba rešiti kakšno nujno zadevo, zato v službi ostanem dlje, moram pa se odzvati tudi na nujne intervencije.

Delo je zame velik izziv, saj obvladam več različnih področij, ki so tudi dokaj obsežna. Ponosen sem na svojo ekipo, saj se dobro razumemo. Delo z odpadki me veseli in na tem področju sem se našel. ■

Vzorčenje in kemijske preiskave podzemne vode

Ohranjanje esencialnih naravnih dobrin

DR. MARKO TRAMŠEK

FOTO: DR. MARKO TRAMŠEK, SPLET

Talum je s svojo okoljsko odgovornostjo zavezan k skrbni rabi in ohranjanju vode kot esencialne naravne dobrine. V okviru te zaveze med drugim zagotavlja tudi monitoring stanja podzemne vode na območju IED-naprav v poslovnih enotah Aluminij, Livarna, Rondelice in Ulitki ter na območju obeh zaprtih odlagališč (rdeče blato in pepelišče) v enajstih vrtinah za raziskavo podzemne vode. Vzorčenje in kemijske preiskave podzemne vode izvaja družba Talum Inštitut, d. o. o., ki ima pridobljeno pooblastilo ARSO.

Pravica do pitne vode

Voda je nenadomestljiva esencialna naravna dobrina, od katere je odvisen obstoj življenja. Pravica do pitne vode je bila leta 2016 s sprejetjem Ustavnega zakona o dopolnitvi III. poglavja Ustave Republike Slovenije (UZ70a) (Ur. l. RS, št. 75/2016) vpisana tudi v Ustavo Republike Slovenije.

Podzemna voda

Eden najpomembnejših virov pitne vode je podzemna voda, v pogovornem jeziku znana tudi kot podtalnica. Ob tem morda premalokrat postavimo pomembno dejstvo, da stoji naša tovarna nad neprecenljivim podzemnim bogastvom – pod površjem območja industrijskega kompleksa Talum je namreč izjemno velika količina podzemne vode. S svojo družbeno in okoljsko odgovornostjo se v skupini Talum zavedamo pomena ohranjanja visoke kakovosti podzemne vode. Zaradi tega in hkrati skladno z regulatorno obvezo med drugim zagotavljamo tudi obratovalni monitoring stanja podzemne vode na območju IED-naprav v poslovnih enotah Aluminij, Livarna, Rondelice in Ulitki ter na območju obeh zaprtih odlagališč (rdeče blato in pepelišče). Monitoring se izvaja v enajstih vrtinah za raziskavo podzemne vode, ki so razporejene po celotnem industrijskem kompleksu Talum, tako da omogočajo učinkovito spremljanje vpliva IED-naprav in obeh zaprtih odlagališč na stanje oziroma kakovost podzemne vode. Posamezna vrtina je globoka do 30 m, njen premer je 10 cm. Vrtine so izvedene s plastičnimi cevmi in med drugim opremljene tudi z avtomatskimi merilniki, ki omogočajo neprekinjeno kontinuirno spremljanje nivoja in temperature podzemne vode.

Postopek vzorčenja podzemne vode

V družbi Talum Inštitut izvajamo vzorčenje in kemijske preiskave podzemne vode tako za potrebe družbe Talum, d. d., kot tudi drugih zavezancev in naročnikov v Sloveniji. Navedeno dejavnost opravljamo skladno s pridobljenim pooblastilom ARSO za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja podzemne vode.

V sklopu vzorčenja iz posamezne vrtine odvezamo (s potopno črpalko) predpisane količine vzorcev podzemne vode. Hkrati izvedemo tudi terenske meritve, kot so temperatura vode, vsebnost kisika, nasičenost s kisikom, pH-vrednost, redoks potencial, specifična električna prevodnost ipd. Ocenimo tudi obarvanost, motnost in vonj podzemne vode.

Vzorčenje podzemne vode

Odvzete vzorce nato pod kontroliranimi pogoji dostavimo v laboratorij Taluma Inštituta izvedemo kemijske preiskave, tj. določimo koncentracije cele vrste osnovnih in indikativnih parametrov oziroma anorganskih in organskih parametrov v podzemni vodi. Del kemijskih preiskav izvedemo sami, za določitev specifičnih parametrov (kot so npr. živo srebro, organoklorini in triazinski pesticidi, policiklični aromatski ogljikovodiki, lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki, poliklorirani bifenili ipd.) pa imamo vzpostavljeno pogodbeno partnersko sodelovanje z enim izmed vodilnih ponudnikov laboratorijskih storitev na področju kemijske analitike na svetu, z ALS group.

Plinska kromatografija z masno spektrometrijo

V družbi Talum Inštitut med drugim določamo koncentracije 27 različnih kovin z uporabo ionsko sklopljene plazme z masno spektrometrijo (ICP-MS), kloridov, nitratnega dušika in sulfatov z ionsko kromatografijo (IC), fluoridov z ionsko selektivno elektrodo (ISE) ter cianidov, amonijevega dušika, ortofosfatov in nitritnega dušika s spektrofotometrijo. Zavedajoč se pomena razvoja, stalnih izboljšav in uvajanja novih analiznih tehnik in metod ter zlasti zahtev trga in naših kupcev, smo nedavno v portfelj analiznih tehnik, ki jih uporabljamo, uvedli tudi plinsko kromatografijo z masno spektrometrijo (GC-MS). Ta nam omogoča, da lahko v podzemni vodi določamo tudi nekatere indikativne parametre, kot so npr. celotni ogljikovodiki (mineralna olja) in lahkohlapni aromatski ogljikovodiki, ter identificiramo hlapne organske spojine.

Kemijske preiskave podzemne vode

Spremljanje kakovosti podzemne vode z izvajanjem celovitih kemijskih preiskav podzemne vode na območjih velikih industrijskih proizvodnih obratov, med katere spadajo tudi IED-naprave v poslovnih enotah Aluminij, Livarna, Rondelice in Ulitki, ter zaprtih ali obratujočih odlagališč je pomemben prispevek k ohranjanju virov pitne vode. Tega se z vso skrbnostjo in veliko mero odgovornosti tako do nas samih kot tudi do okolja, v katerem delujemo, in širše družbene skupnosti zavedamo tudi v Talumu. Posledično in skladno z jasno izraženo družbeno in okoljsko zavezo zagotavljamo visokokvalitetno objektivno spremljanje vpliva naših sedanjih in tudi preteklih dejavnosti na kakovost podzemne vode na območju, na katerem delujemo, hkrati pa v okviru družbe Talum Inštitut krepimo tudi dejavnost izvajanja vzorčenja in celovitih kemijskih preiskav podzemne vode. Naše neprecenljivo znanje, izkušnje in kapacitete laboratorija družbe Talum Inštitut tržimo tudi zunanjim naročnikom, s čimer neposredno aktivno in odgovorno sodelujemo pri ohranjanju ene najpomembnejših esencialnih naravnih dobrin ne samo na območju industrijskega kompleksa Talum, temveč mnogo širše. ■

Inovator je človek, ki je predan svojim idejam!

Pogovor z Vesno Košir, skrbnico Talumove inovativne dejavnosti

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

September je zdaj že tradicionalno zaznamovan z dnevom inovativnosti, na katerem nagradimo naše inovatorje, vzporedno pa potekajo še druge aktivnosti, povezane s temo, ki je rdeča nit natečaja Upam si! Leto 2017 je na področju inovativnosti prelomno, saj smo sam proces še nadgradili s skrbništvom nad dejavnostjo in podjetniškim pospeševalnikom, ki bo inovacijam pomagal na poti k ustvarjanju ekonomskih koristi. V prejšnji številki časopisa Aluminij smo pisali o pomenu podjetniškega pospeševalnika, tokrat pa smo k pogovoru povabili Vesno Košir, skrbnico inovativne dejavnosti, ki nam je razkrila svoje poglede na inovativnost in nas seznanila z izzivi, pred katere bomo v prihodnosti postavljeni.

Zdi se, da se v svetu tehnike kot ženska zelo dobro znajdeš. To verjetno pomeni, da ti je naravoslovje bližje od družboslovja.

Ja, res je. V osnovi sem bolj naklonjena naravoslovju kot družboslovju, kar pomeni, da sem po naravi tehnični tip ženske in me zanima več različnih področij.

Si že kot otrok vedela, kaj želiš početi, ko odrasteš?

Po končani osnovni šoli sem si želela nadaljevati šolanje na Srednji turistični šoli, pa nisem prišla v ožji izbor. Razpisanih je bilo zelo malo prostih mest, tako da je bila selekcija kar velika.

Katero šolo si izbrala kot alternativo?

Vpisala sem se na športno gimnazijo, saj sem se takrat tudi profesionalno ukvarjala s športom. Ker gre pri gimnaziji za splošno izobrazbo, se mi je zdelo, da bom težko dobila službo kot gimnazijska maturantka, če ne bom imela konkretnega poklica. Tako sem se kasneje vpisala v program prometni tehnik in dodatno opravila dva letnika. Na srečo so mi kot gimnazijski maturantki veliko predmetov priznali, tako da sem opravila samo manjkajoče predmete. Po končanem šolanju sem se poškodovala in tako zaključila športno kariero. Potem sem se odločila, da nadaljujem študij na Fakulteti za pomorstvo in promet.

Kako se spominjaš svojih začetkov v Talumu?

V Talum sem prišla leta 2007. Začela sem v Ulitkih, ki so bili v tistem času delovna enota. Moje delovne naloge so bile povezane z različnimi opravili, od administrativnih nalog do marketinga. Ko se je delovna enota začela širiti in je v kolektiv prihajalo vedno več novih zaposlenih, se je tudi obseg del povečal. V tistem času je administrativni del prevzela sodelavka Marica Vajda, sama pa sem se ukvarjala s komercialo.

Leta 2011 so ti ponudili delovno mesto v Kadrovski službi. To je bil kar velik preskok, saj gre za povsem drugo delovno področje. Kako si se prilagodila?

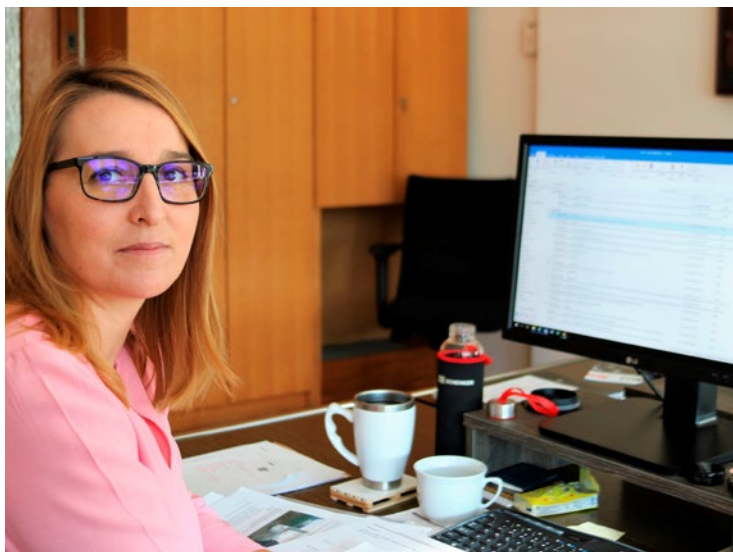
Ja, leta 2011 so mi ponudili delovno mesto v Kadrovski službi, kar je bila zame kar velika sprememba. Velik izziv mi je predstavljala komunikacija, saj sem bila prej navajena na drugačen, morda bolj direkten in odprt tehnični način komuniciranja. Kasneje sem se navadila in v tej službi smo se s sodelavci zelo dobro ujeli.

Leto 2017 je zate znova prelomno.

Letos se je zame zgodila velika sprememba, saj sem prevzela naloge skrbnice inovativne dejavnosti.

Inovativnost zate pravzaprav ni neznanka, saj si bila že prej nekaj let vključena v ekipo, ki se je z njo ukvarjala, zato zadeve dobro poznaš. V času, ko sem začela delati v Kadrovski službi, so me povabili v ekipo, ki se je ukvarjala z inovativnostjo. Za vse nas je bilo to novo področje. Z inovativnostjo se je Talum sicer ukvarjal že od samega začetka, a v tem obdobju smo si zastavili strategijo prestrukturiranja Taluma z inovativnostjo in si zastavili konkretne cilje, povezane z inovativno dejavnostjo. Naloga ekipe je bila, da zastavi sistem, s katerim bi organizirano spremljali inovativnost. Veseli me, da sem bila že v začetku povabljen v ekipo, saj sem tako lahko sodelovala pri vzpostavitvi sistema in ga bom v prihodnosti zaradi pridobljenih izkušenj in znanj tudi lažje nadgrajevala.

»Veseli me, da sem bila že v začetku povabljen v ekipo, saj sem tako lahko sodelovala pri vzpostavitvi sistema in ga bom v prihodnosti zaradi pridobljenih izkušenj in znanj tudi lažje nadgrajevala.«

S čim se je ukvarjala ekipa za inovativnost?

Ekipa se je vsake toliko časa sestala in skupaj smo pripravili organizacijski predpis, obravnavali smo različne inovativne predloge, organizirali prvi dan inovativnosti, postavili odbor za inovativno dejavnost in njene promotorje, se ukvarjali še z drugimi področji, povezanimi z inovativnostjo. Od takrat do danes se je marsikaj spremenilo in tudi mi smo se v tem času kar nekaj naučili. Za vse je bil to nov način, ki ga je bilo treba zastaviti čisto na novo. Skozi čas pa potem vidiš, kaj bi lahko naredil bolje, nadgradil itd.

Vir: B. Likar idr., Management inovacijskih in RR procesov v EU. Inštitut za inovativnost in tehnologijo, Slovenija, 1. izdaja, 2006.

Vsako delovno mesto zahteva določen tip človeka. Kakšne karakteristike ima skrbnik inovativnosti?

Predvsem mora biti pozitivno naravnani. Moti me, kadar ljudje v stvareh iščejo negativno. Od tega nima nihče nič. Konstruktivna kritika pa je vedno zaželena, ker z njo stvari spreminjaš na bolje. Kritika je zame konstruktivna takrat, kadar je podkrepjena z argumenti.

Kasneje se je to področje priključilo Strateškemu razvoju, h kateremu spada še danes.

Ja, dejavnost je bila kasneje priključena Strateškemu razvoju in tudi danes sem kot skrbnik inovativne dejavnosti – kot se uradno imenuje delovno mesto – organizacijsko umeščena k Strateškemu razvoju, katerega vodja je Stanko Kores.

Bo pa zdaj verjetno lažje, saj je inovativnost z leti prerasla v dejavnost, ki zahteva celega človeka, da se z njo sistematično ukvarja.

Drugače je, če nekaj delaš zraven svojega rednega dela, kot pa če se lahko področju popolnoma posvetiš. Inovativni proces ima namreč več faz (graf 1), ki potekajo od definicije problema, prek invencije, inovacije in gospodarske koristi. Spremljati je treba vse te korake.

Inovativni proces je zaključen šele takrat, ko začne inovacija podjetju prinašati gospodarske koristi. Zdi se, da nam je prvi del procesa kar dobro uspeval, kaj pa drugi del?

Vsekakor bo treba postaviti celovit sistem spremljanja inovacijskega procesa, od predloga do gospodarske koristi. S psihološkega vidika je tudi zelo pomembna povratna informacija. Vsak, ki poda neki predlog, namreč želi vedeti, kaj se je z njim zgodilo. Četudi ga trenutno ne bomo uporabili, želi predlagatelj vedeti, kakšna je naša odločitev. In ko je predlog enkrat v sistemu, se bo morda nadgradil in uporabil takrat, ko bo okolje zrelo za njegovo realizacijo. Morda se tudi nikoli ne bo uporabil, a s tem ni nič narobe.

Kateri korak v tem procesu ima s tvojega stališča največjo težo?

Komunikacija, ki ta proces povezuje. Komunikacija v smislu, da predlagatelj v vsakem času ve, kaj se z njegovim predlogom dogaja. Če nima povratne informacije, potem se lahko vpraša o smislu početja, h kateremu ga spodbujamo.

Kakšna je konkretno razlika v inovativni dejavnosti pred prestrukturiranjem podjetja in danes, ko nad tem področjem bdi skrbnik?

Razlika je v organizaciji ter v sistematičnem spremljanju in spodbujanju te dejavnosti. V strategiji si je Talum kot cilj za leto 2017 zastavil doseganje 0,9 inovativnega predloga na zaposlenega, v letu 2018 pa 1 inovativni predlog na zaposlenega. Skrbnik inovativne dejavnosti je na neki način odgovoren za doseganje zastavljenega cilja. Spremeniti bo treba tudi organizacijski predpis o inovativni dejavnosti, saj so se stvari od tedaj, odkar smo ga zapisali, pa do danes spremenile.

Katere konkretne zadolžitve izhajajo iz delovnega mesta skrbništva inovativne dejavnosti?

Skrbnik inovativne dejavnosti koordinira aktivnosti na področju inovativne dejavnosti, skrbi za razvoj in promocijo te dejavnosti, sodeluje pri njenem načrtovanju, nadzoruje ustreznost, ocenjevanje in realizacijo predlogov ter opravlja druga dela po nalogu nadrejenega.

Bi bilo smiselno sistem oziroma proces inovativne dejavnosti povzeti po načinu, ki se je pokazal kot uspešen v drugih podjetjih?

Samo delno, saj gre pri Talumu za specifično dejavnost, ki zahteva tudi specifične rešitve.

Kaj pa izziv, ki se ga nameravaš lotiti prioritarno?

Menim, da bo treba prioritarno urediti status posameznih domislekov in jih spraviti na skupni imenovalc. Nekateri zaposleni ne zapišejo inovativnih predlogov, ker menijo, da to tako spada med njihove delovne zadolžitve. Treba je vedeti, da če takšen domislek ni vnesen v sistem, se s tem izgubi njegova sledljivost, in če ni realiziran, tudi možnost, da bi ga morda kasneje lahko kdo nadgradil ali uporabil. S tem izgubljammo našo skupno idejno zgodovino, če se lahko tako izrazim. Zaposlenim mora tako priti v zavest in navado, da začnejo svoje ideje zapisovati – na ta način bomo skupaj ustvarjali bazo domislekov. Drugi izziv pa je administrativen, saj bo treba spremeniti organizacijski predpis, v katerem so tudi posamezni obrazci in pravila o inovativni dejavnosti.

V tem času bom tudi veliko v proizvodnji in se bom seznanila s potekom inovacijskega procesa v posameznih delovnih okoljih. Menim, da je treba prisluhniti sodelavcem in skupaj najti najbolj optimalen način za učinkovit inovativni proces.

Kakšna pa je razlika med skrbništvom nad inovativno dejavnostjo in podjetniškim pospeševalnikom?

Kot skrbnica inovativne dejavnosti se bom primarno ukvarjala s koristnimi predlogi in tehničnimi izboljšavami, ki so povezane z našo osnovno dejavnostjo. Druge ideje, ki so bolj povezane s podjetništvom, pa bodo šle skozi podjetniški pospeševalnik, s katerim se ukvarja Danijel Vrbnjak.

Kaj je zate inovacija?

Ljudje smo v zadnjem času bombardirani z besedo inovacija in včasih se mi zdi, da so nekateri nanjo že prav »alergični«. Sama prav zaradi tega veliko raje kot besedo inovacija uporabljam besedo domislek, ki sem jo zasledila tudi v strokovni literaturi. Talum je več kot 60 let nastajal in se razvijal na podlagi skupka domislekov, ki so jih v proces vtakali zaposleni. Če ne bi bilo domislekov, ne bi bilo razvoja. Za te domisleke smo uporabljali različna poimenovanja: razvoj, napredek, razvojni projekti, vrelec idej, inovativni predlogi, tehnične izboljšave ipd. Vse to se je v Talumu ves čas dogajalo, danes pa smo vse to zapakirali v paket, ki se imenuje inovativna dejavnost, z namenom, da bi ta proces čim uspešneje obvladovali.

V Silicijevi dolini, ki je sinonim za inovativnost, je nekaj vsakdanjega, da inovator večkrat poskusi z idejami, preden je uspešen. Nerealizacije svoje ideje ne vidi kot neuspeh. Kako pa je s »kulturo neuspeha« pri nas?

Imam občutek, da ljudje neuspeh še vedno jemljejo preveč osebno in da ga tudi okolica obsoja. A zavedati se je treba, da na področju inovativnosti ni uspeha brez neuspeha. Četudi je vaša ideja briljantna, boste na poti do realizacije srečali še kakšno oviro ali doživeli celo neuspeh.

Alpinist mora imeti notranjo intuicijo, da ne glede na svojo željo po dosegu vrha gore zna sprejeti pravo odločitev, četudi to pomeni, da tik pod vrhom odneha. Zdi se, da podoba velja tudi za inovacijski proces. Kaj meniš o tem?

Inovator gori za svojo idejo in bo naredil vse, da bi jo lahko realiziral. To mi je všeč. Človek mora biti strastno zaljubljen v svoje ideje, biti mora vztrajen in zagnan. Morda bo v nekem trenutku

res ugotovil, da čas ni zrel za realizacijo neke ideje, a to ne pomeni, da bo nanjo pozabil. Ko bo pravi čas, jo bo znova poskušal realizirati. Takšna je narava inovatorja. Seveda pa ni dobro zadeve prisiliti, saj se bo zlomila. Ko začutiš, da je treba odnehati, je treba odnehati.

Inovativnost ni nekaj, kar se zgodi na ukaz, temveč je samosvoji proces, ki se spontano dogodi v človeku. Kakšno okolje pa ta proces stimulira?

Sama takšnemu okolju pravim kar »straniščno okolje«. Morda se bo komu ta izraz zdel smešen ali neokusen, a je samo sinonim za okolje, v katerem se človek počuti sproščeno in domače. Tudi razna druženja s sodelavci in dogodki, ki jih prirejamo, so lahko okolje za sproščene debate, v katerih včasih vzklije kakšna zanimiva domislica.

Inovativnost ni en določen dan, ki ga temu namenimo, tudi ni osrednji gost tega dneva, nagrade in drugo. Inovativnost je način razmišljanja in življenjski slog, ki si ga izberemo. Z udeležbo na dnevu inovativnosti pa dokazujemo, da smo ta proces ponotranjili in da svet okoli nas korak za korakom postaja ideja, ki smo si jo zamislili.

Talumovci, se vidimo na našem 6. Dnevu inovativnosti! □

Zdravje je vrednota, ki jo postavljamo v ospredje

PRIPRAVILA: ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: DANICA HRNČIČ

ALEKSANDRA JELUŠIČ

TOMAŽ KVAS

MARJETKA OREL

BRIGITA AČIMOVIČ

V Talumu je zdravje vrednota, ki jo postavljamo v ospredje, kajti le če smo zdravi, lahko izpolnujemo zastavljene delovne cilje in ob tem občutimo osebno zadovoljstvo. Aktivnosti za zdravje v skupini Talum potekajo kontinuirano vse leto, saj lahko zaposleni v pestrem programu izbirajo med različnimi oblikami vadbe in drugimi aktivnostmi in tako poskrbijo za svoje zdravje. Je pa res, da ima Talum lahko pri tem le vlogo pobudnika, ki nam ponudi možnosti in nas pri tem spodbuja – odločitev za zdrav način življenja pa je naša osebna izbira.

Pester nabor dejavnosti

Eden izmed dogodkov, ki je z leti postal že tradicionalen, je Talumov dan za zdravje. Letos je potekal v soboto, 2. septembra 2017. Talumovke in talumovci smo se ob 8. uri zjutraj zbrali pred restavracijo Pan v Kidričevem in se nato udeležili različnih športnih dejavnosti. Izbirali smo lahko med pohodom, plavanjem, kolesarjenjem, jahanjem, tenisom in igranjem namiznega tenisa, za tiste bolj pustolovske po duši pa smo letos pripravili tudi obisk pustolovskega parka na Vurberku, streljanje z zračnim orožjem in plezanje na umetni plezalni steni. Glede na raznolik nabor dejavnosti se je za vsakega udeleženca našel najprimernejši način rekreacije.

Praktično darilo za udeležence

Kot vsako leto je tudi letos vse sodelujoče zjutraj poleg malice čakalo še darilo, tematsko povezano z zdravim načinom življenja. Tokrat je bila to priložna aluminijasta termovka, v katero lahko shranimo hladne ali vroče napitke. Za zdravje je namreč zelo pomembno, da zaužijemo zadosti tekočine (alkohol v to kategorijo seveda ni vključen).

Vremenska napoved je obljubljala padavine

Vremenska napoved je sicer obljubljala dež, a je vreme do konca športnih dejavnosti kljub temu zdržalo, tako da smo se pred restavracijo Pan vrnili še pravočasno.

Italijanske kulinarčne dobrote

Po športu smo si privoščili italijanske kulinarčne dobrote in tudi pri tem se je našlo za vsak okus nekaj. Na svoj račun so prišli tudi ljubitelji pice, saj je to zelo priljubljena italijanska jed.

Venčeslav Škerget, Kadrovska služba

Spletne strani z vremensko napovedjo so v dneh pred dogodkom talumovci zagotovo največkrat obiskali. Tako kot v preteklih letih nas tudi letos napoved padavin ni odvrnila, da ne bi prvo soboto v septembru iz-

vedli osrednjega Talumovega dneva za zdravje »Zdravo Talum«. Da je odločitev, da dogodek izvedemo v vsakem vremenu, prava, potrjuje 180 udeležencev. Menim, da smo z obiskom lahko zelo zadovoljni, saj je eden najštevilnejših v zadnjih letih, na žalost pa še vedno pogrešamo številnejši obisk naših mlajših sodelavcev. K povečanemu obisku je nekaj prav gotovo pripomogla tudi vključitev nove dejavnosti, adrenalinskega plezanja v Pustolovskem parku Vurberk, kar nekaj obiskovalcev pa je privabilo tudi plezanje na umetni plezalni steni, igranje namiznega tenisa in preizkušanje v streljanju z zračnim orožjem. Tudi letos si ne bi znali predstavljati izvedbe dogodka brez naših sodelavcev promotorjev zdravja, ki sodelujejo pri pripravi, organizaciji in izvedbi, za kar se jim zahvaljujemo.

Prihodnje leto bo Zdravo Talum praznoval 20. obletnico. Verjamem, da bomo okroglo obletnico obeležili tudi v družbi tistih, ki so letos ostali doma.

Vabljeni!

Vtisi naših sodelavcev

Anita Polajžer, jahanje

Konj je bil zame vedno prelepa žival, a sem se ga nekoliko bala. Ko smo prišli na jahanje, smo se najprej seznanili s tem, kako se moraš živali približati, in tako smo z njimi vzpostavili stik. Po koncu sem bila tako navdušena, da sem sklenila, da naslednjic na jahanje peljem kar vso družino. Ta šport je priporočljiv za ljudi, ki imajo težave s hrbtenico, zato bi se z njim z veseljem ukvarjala. Morda bi Talum to športno dejavnost lahko vključil v oblike vadbe, ki jih nudi zaposlenim. To bi bilo res super.

Janez Tominc, kolesarjenje (kratka proga)

Sivi oblaki so v soboto prekrili nebo nad Dravskim poljem in velika možnost padavin je letos okrnila zasedbo na akciji Zdravo Talum za kolesarje. Trasa, ki je bila enaka kot lanska, je vodila ob železnici skozi Hajdino in naprej proti Vidmu in Markovcem. V Markovcih smo imeli

postanek, kjer nas je presenetil gospod Franc Visenjak s pijačo in slanimi prigrizki, po prijetnem druženju in skupnem fotografranju pa smo pot nadaljevali proti Ranci in Ptuju. Tam smo se preskusili na novi ptujski pridobitvi, na »pump track« progi. Oblaki so postajali vse temnejši, zato smo v hitrejšem tempu nadaljevali proti Gerečji vasi in našemu izhodišču, restavraciji Pan. V imenu neustrašnih devetih bi se rad še enkrat zahvalil gospodu Visenjaku za njegov trud.

Peter Meglič, kolesarjenje (dolga proga)

Udeležil sem se kolesarjenja na 60 km. Z dejavnostjo sem bil zelo zadovoljen. Zaradi vremena smo odkolesarili spremenjeno traso: od Kidričevega preko Vurberka, Markovcev in Ptujске Gore nazaj v Kidričevo. Zdravo Talum je bil zelo dobro organiziran, zagotovo se ga bom udeleževal tudi v prihodnje.

Jasna Čuš Babič, adrenalinsko plezanje

V soboto so na vurberškem gradu pripravljali poroko, s sodelavci pa smo raje zavili proti adrenalinskemu parku. Nadeli so nam varnostne pasove in predstavili pravila uporabe in obnašanja. V vurberškem adrenalinskem parku imajo tri avanturistične poti, ki so s tal izgledale »mala malica«. Na koncu se je izkazalo, da smo potrebovali kar veliko moči, spretnosti in poguma, da smo jih premagali.

Miran Šalamun, plavanje

Tudi letos (že devetnajstič) je naše podjetje organiziralo druženje Zdravo Talum. To je dogodek, ki se ga je vredno udeležiti in se je po številu udeležencev, ki se nenehno povečuje, »prijel« med zaposlenimi. Športne dejavnosti, ki so organizirane in so na razpolago, so zelo raznolike in lahko rečem, da se lahko vsakdo najde v kakšni panogi. Glede na vremenske razmere se mi je zdelo najbolj primerno, da se udeležim plavanja v ptujskih toplicah, in ni mi žal. Notranji bazeni so bili letos deležni prenove in cel kompleks pokritih površin je po mojem mnenju prijeten. Zjutraj smo se dobili v termah, kjer je bilo mogoče izkoristiti razne ugodnosti: plavanje v označenih progah za plavalce, čofotanje v različnih bazenih in bazenčkih, obisk savn in fitnesa in tudi animacijski program ni izostal. Jaz sem se udeležil animacijskega programa in tudi savne sem obiskal. Lahko povem, da sem izkoristil tudi možnost plavanja v zunanjem olimpijskem bazenu. Super! Po končani rekreaciji smo se ponovno dobili in se družili pred restavracijo Pan, kjer so nas razvajali zaposleni v Vitalu. Pogostitev je bila organizirana tako, da je vsak lahko našel kaj zase, in tudi prijetne družbe ni manjkalo. Skratka super. Po mojem mnenju je dogodek Zdravo Talum kljub slabšemu vremenu uspel v celoti. Verjamem, da bo naše podjetje še naprej organiziralo takšna srečanja v zadovoljstvo vseh zaposlenih, in se tako tudi zahvaljujem organizatorjem.

Sabina Vogrinec, pohod

»Letošnjega 19. Talumovega dneva za zdravje sem se udeležila prvič, saj sem se pred enim letom v Talumu komaj zaposlila. V tem času sem spoznala, da skupina Talum daje velik pomen zdravju in varnosti zaposlenih, zato sem se dogodka z veseljem udeležila. S sodelavci iz Računovodstva smo šli na pohod. Zjutraj smo se vsi skupaj zbrali pred restavracijo Pan, kjer smo se prijaviili, vzeli malico in darila, nato pa nas je avtobus odpeljal do Studenic, kjer se je naš pohod začel. Naša prva postojanka je bila Turistična kmetija Ačko, kjer smo se okrepčali, nato pa smo nadaljevali pot proti Štatenbergu. Tam nas je pogostil sodelavec Jože Lorber. Ker nas je na dvorcu Štatenberg že čakal avtobus, smo se morali odpraviti naprej. Prispeli smo na avtobus, potem pa se je ulil dež, tako da je bilo vreme na naši strani. Vrnili smo se v restavracijo Pan, kjer nas je že čakala pogostitev. Bila je krasno preživeta sobota z druženjem s sodelavci. Talumovega dneva za zdravje se bom z veseljem udeležila tudi v prihodnje. Se vidimo drugo leto!

Sodelavke in sodelavci, ki se niste udeležili Talumovega dne za zdravje, vabljeni med nas prihodnje leto. Včasih se je treba samo odpraviti. In ko boste enkrat začutili pozitivno energijo, ki prežema take prireditve, se boste z veseljem vračali. ■

Zlato in srebrno olimpijsko odličje

PRIPRAVILA: ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: METKA VIDOVIČ

Talum je vedno podpiral različne organizacije, ki so del njegovega okolja – tudi prostovoljno gasilstvo, ki ima poleg športne tudi humano noto. Organizirano prostovoljno gasilstvo ima v Sloveniji kar 148 let dolgo tradicijo in veliko širšo vlogo kot samo izvajanje gasilske službe, saj ob vseh dejavnostih sodeluje tudi v gasilskošportnih disciplinah. Tako se gasilci udeležujejo gasilske olimpijade, ki je letos potekala v Beljaku. Ponosni smo lahko, da smo imeli v slovenski gasilski reprezentanci, ki je nastopila v Beljaku, kar tri talumovce: Metko Vidovič – ženska ekipa je osvojila zlato medaljo – ter Franca Zajca in Marijana Horvata – moška ekipa je osvojila srebro.

Metka Vidovič

O sebi pravim, da sem gasilka, tekmovalka že od rojstva. Kakor hitro sem bila dovolj velika, da mi je bila prav najmanjša gasilska uniforma, sem z očetom hodila na pionirska gasilska tekmovanja. Moja prva izkušnja z »gasilsko olimpijado« je bila v Varšavi na Poljskem leta 1989. Prvič sem Slovenijo zastopala na gasilski olimpijadi v Herningu na Danskem leta 1997, letos v Beljaku v Avstriji pa sem bila že na šesti olimpijadi. Če pogledamo samo številke, bi rekli, da uvrstitev na olimpijado res ni nič takega. Resnica je seveda drugačna. Že sama uvrstitev v slovensko reprezentanco je podvig, ki zahteva številne priprave in delo. Vsaka štiri leta se treningi začnejo znova ne glede na uvrstitev, ki si jih dosegel na olimpijadi. Vsaka olimpijada mi je prinesla nove izkušnje in spoznanja. Teden dni, ki sem ga preživela v Beljaku, je bil zelo zanimiv. Naša reprezentanca je bila nastanjena v osnovni šoli. S sotekmovalkami sem bivala v 2a razredu. Spale smo na vojaških posteljah, da pa bi laže vzdržale, smo si zraven prinesle še napihljive blazine. Regijski poveljnik je našo sobo imenoval kar begunski center Hajdoše. Težko opišem ponos, ko sem na otvoritveni slovesnosti stopala za slovensko zastavo. Tega se ne da kupiti, lahko si samo priboriš. Zelo sem vesela, da smo vajo in štafeto naredile po svojih najboljših zmogljivostih in ponovno osvojile naslov olimpijskih prvakinj. Organizator nam je tudi omogočil, da smo se v prostem času z gondolo peljale na Gerlitz. Tega podviga so bila »vesela« predvsem tista naša dekleta, ki se bojijo višine. Veliko lepega smo doživle skupaj. Veliko zgodb imamo, ki jih z veseljem podoživljamo, ko se srečamo. Spoznala sem veliko novih prijateljev, obnovila sem stara poznanstva in upam, da se čez štiri leta spet srečamo na olimpijadi, tokrat v Sloveniji.

Franca Zajc

Med gasilce sem bil vključen pred 20 leti, in sicer sem bil član PGD Sela. Potem se dolgo nisem ukvarjal z gasilstvom, pred dvema letoma pa sem se znova včlanil in letos nastopil na gasilski olimpijadi. V moji ekipi je tekmoval tudi sodelavec Marijan Horvat. To je bila zame povsem nova izkušnja in na tekmovanju je bilo prisotne tudi nekaj pozitivne treme. Ekipa, v kateri sem tekmoval, je na olimpijadi osvojila srebrno medaljo, na kar smo zelo ponosni.

»Težko opišem ponos, ko sem na otvoritveni slovesnosti stopala za slovensko zastavo.«

Sprehod po ulicah Beljaka na dan predstavitve mladinskih ekip

Trofeja z olimpijade – zastava. Tudi članice v ekipi B smo jo letos dobile.

Kuhinja na hodniku. Brez palačink pač ne gre.

Pogled na učilnico 2.a razreda

O krvi tokrat malo drugače

Življenjskega uspeha ne merimo z dolgotrjostjo življenja, premoženjem, častmi in vplivnostjo. Ljudje, ki so na poti k blaginji zdravega življenja, ga merijo s služenjem, s tem, kaj lahko ponudijo drugim. (Greg Anderson)

Obvestilo sodelavkam in sodelavcem, zaposlenim v družbah skupine Talum, v Silkemu in Praliku

Krvodajalska akcija v septembru bo v torek, 26., in četrtek, 28. septembra 2017, med 7. in 11. uro na transfuzijskem oddelku pujske bolnišnice.

MARJETKA LEDINEK

VIR: ARHIV KRVODAJALCEV

Z vami bi rada delila hudomušen prispevek, ki mi je zvalil nasmešek na obraz. Kako velik pomen ima beseda kri? Kaj vam najprej pride na misel ob tej besedi? Rdeča barva, prometna nesreča ali poškodba? Morda spomin na prepir, ko vam je **zavrela kri**, ali na strah in šok, ob katerem vam je **zaledenela kri**. Če pa se po vaših žilah pretaka **modra kri**, se s takim banalnim vprašanjem gotovo sploh ne ukvarjate.

A je že tako, da nas vse druži to tekoče tkivo, sestavljeno iz krvnih celic in plazme, ki nam kroži po ožilju. In prav **nemirna kri** me je napeljala, da vas povabim k razmišljanju o tej **tako pomembni tekočini**. V našem časopisu Aluminij sem vam zadnja leta predstavljala pomen krvi, vpliv hrane na krvne skupine, zgodovino in razvoj krvodajalstva, pisala sem o prednostih krvodajalstva in o tem, zakaj se odločiti za darovanje krvi v okviru krvodajalske akcije.

Spremljanje zdravja

Krvodajalstvo poleg humanitarne note omogoča tudi spremljanje zdravja. Če število celic prestopi mejne ali referenčne vrednosti, je to opozorilo, da se z našim telesom v zdravstvenem smislu nekaj dogaja. Zato sem vas spodbujala, da skrbite za dobro kri in jo občasno tudi darujete.

Skrb za sočloveka

Krvodajalstvo je redka oblika izkazovanja človečnosti, je brezplačno in anonimno. Z njim lahko pokažemo, da nismo povsem otopeli in da nam za sočloveka ni vseeno. Da zagotovimo ustrezno količino krvi, je potrebno zadostno število krvodajalcev, ki so zastopani v različnih krvnih skupinah.

Nesreča nikoli ne počiva

Ste vi med njimi? Poznate svojo krvno skupino? Še prehitro lahko pride trenutek, ko boste kri potrebovali tudi sami, saj prometne nesreče, operacije in krvne bolezni ne izbirajo. In kaj, če bo darovalec takrat premalo?

Ohraniti mirno kri

V času, ko vsi nekam drvimo, stremimo za dobrinami, si ustvarjamo kariero, družino, ko čas vse prehitro hiti mimo nas, je pomembno ohraniti mirno kri in jo darovati tistim, ki so v stiski in jo potrebujejo za svoje preživetje.

Majda Turk je kri darovala 35-krat.

Janez Selinšek je kri daroval 45-krat.

Člane aktiva krvodajalcev vabim, da mi pomagajo ustvariti bazo fotografij. Prosim, da na krvodajalskih akcijah naredite čim več fotografij (lahko tudi »selfjev«) in mi jih pošljete po e-pošti na naslov: marjetka.ledinek@talum.si.

Na plakatih in še drugače namreč želim predstaviti naše člane in se tako vsem še dodatno zahvaliti za pripravljenost pomagati.

Talumovci smo se kljub dopustom v velikem številu udeležili avgustovske krvodajalske akcije. Čestitamo in hvala vsem darovalcem!

Franc Zajc je kri daroval 90-krat in Marjetka Ledinek, ki je kri darovala 35-krat.

Darovalci v avgustu (številka v oklepaju pove, kolikokrat je posameznik doslej že daroval kri):

Robert Tibaut	(13)	Slavko Vek	(57)
Angela Ceci	(12)	Marko Horvat	(8)
Miran Ritonja	(71)	Anton Zajko	(95)
Rudi Nahberger	(28)	Marijan Pernek	(56)
Emil Kirbiš	(48)	Robert Kodrič	(18)
Evgen Muhič	(67)	Mirko Tikvič	(77)
Janez Vogrinec	(31)	Dejan Gojkovič	(6)
Robert Tušek	(20)	Janez Kiseljak	(32)
Drago Furek	(88)	Filip Muhič	(7)
Vlado Mohorko	(61)	Martin Avguštin	(6)
Franc Čagran	(47)	Marjan Križanec	(21)
Jozef Krajnc	(22)		
Uroš Pernat	(7)		
Uroš Mohorko	(9)	Krvodajalci, ki so kri doslej darovali do petkrat:	
Ivan Babšek	(31)	Janez Zdavc	(4)
Miroslav Sambolec	(54)	Gregor Zečević	(4)
Edvard Koderman	(15)	Goran Kiseljak	(3)
Dejan Štuhec	(7)	Jože Pec	(2)
Boris Gorišek	(62)	David Čuček	(2)
Franc Trafela	(33)	Metka Skaza	(2)
Janez Vertič	(51)	Drago Kajtna	(2)
Aleš Meglič	(25)	David Kelenc	(1)
Robert Gajser	(32)		
Mihael Kirbiš	(13)		
Miran Pešl	(103)		
Jani Gajser	(13)		
Franc Sluga	(32)		
Daniel Roškar	(53)	Hvala vsem, ker darujete, in čestitke novincem!	
Sebastjan Letonja	(41)		

“Zanesljivo varen dom!”

29,90 EUR/mesec

KO NAM ZA PREMOŽENJE NI VSEENO

V varnostni službi **Vargas-Al, d. o. o.**, smo pripravili ekskluzivno ponudbo za vse, ki želite po ugodni ceni dobiti učinkovit sistem varovanja z intervencijo. S celovito storitvijo želimo vam in vašemu domu zagotoviti varnost oziroma z njo povezan občutek varnosti.

Paket **»ZANESLJIVO VAREN DOM«** zajema:

- profesionalno žično/brezžično protivlomno centralo priznanega proizvajalca,
- pet žičnih senzorjev za zaznavanje gibanja,
- tipkovnico in daljinec za preprost vklop/izklop sistema,
- notranjo sireno za alarmiranje in lažji vklop/izklop sistema,
- možnost programiranja nočnega vklopa sistema, ki vam bo omogočil brezskrben spanec in bo tako sistem aktiven le v prostorih, ki jih ponoči ne uporabljate (garaža, klet, podstrešje, shramba ...),
- montažo z licenciranimi in usposobljenimi varnostnimi tehnikami na pripravljene električne inštalacije,
- priklop sistema na lastni 24-urni dežurni center in stalno pripravljenost naših patrolj za primer intervencije ob sprožitvi alarma.

Znova osvojili Triglav

Pohodniki, člani Skei Slovenije, so se 28. avgusta letos odpravili na 8. tradicionalni pohod na Triglav.

IGOR JEZA

FOTO: ARHIV SKEI

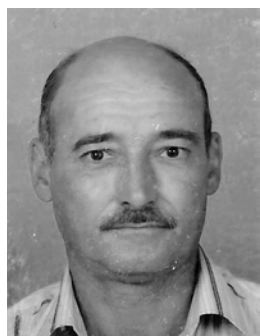

Tradicionalni vzpon na Triglav je potekal pod vodstvom predsednice Skei Slovenije Lidije Jerkič. Pohoda se je udeležilo 26 pohodnikov, članov Skei, ki so zdravstveno in kondicijsko sposobni. Odpravili so se z Rudnega polja in preko Konjščice, Studorskega prevala in Konjskega sedla prispeli na Planiko, kjer so prespali, nato pa se jih je nekaj odpravilo na vrh. Drugi dan so se ob 6. uri zjutraj odpravili preko Malega Triglava (2725 m) in osvojili vrh (2864 m), kjer se združita poti s Planike in Kredarice. Nahrbtnike so pustili v koči na Planiki. Pot šteje med zahtevne zavarovane poti (jeklenice in klini) in traja približno uro in pol (okoli 500 višinskih metrov). Vračali so se po poti pristopa. Pot nazaj na Rudno polje je trajala skupaj skoraj 8 ur, prispeli pa so ob 15. uri. Pohod je kljub slabši vremenski napovedi uspel, tako da nihče ni bil moker – no, vsaj od dežja ne, nekaj kapljic znoja pa je bilo opaziti na čelih pohodnikov.

Vsem pohodnikom je uspelo osvojiti vrh v prvem poskusu. Osem je bilo takih, ki so tokrat prvič stali na vrhu Triglava in so uspešno prestali krst.

Čestitke vsem!

V spomin

Ob izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

Stanislava Krajnca

iz Sesterž 60, zaposlenega v Vitalu, d. o. o., se iskreno zahvaljujemo vodstvu Vitala in Taluma, sindikatu Skei Talum, vsem sodelavkam in sodelavcem za darovano cvetje, sveče in denarno pomoč ter za izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se tudi Pihalnemu orkestru Talum za odigrano melodijo slovesa in Pevskemu zboru Talum za zapete pesmi ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat hvala!

Žena Frančka ter hčerka Darja in sin Aleksander z družino

Zmaga ekipno in posamezno

IGOR JEZA

FOTO: ARHIV, IVAN PETEK

V soboto, 26. avgusta, je pri ribniku Rogoznica na Ptujju potekalo 10. državno prvenstvo Skei Slovenije – Memorial Franca Trbuca v lovu rib s plovcem.

Jutranji zbor pri ribniku Rogoznica

Tekmovanje smo tokrat organizirali predstavniki regijske organizacije Ptuj. Vse ekipe so se zbrale ob 7.30 pri ribniku Rogoznica, ribniku Ribiške družine Ptuj. Njen gospodar je bil Franc Trbuc, strasten ribič ter sindikalist Agisa in sekretar Skei Ptuj. Pravico do tekmovanja so imele vse območne ali regijske organizacije Skei (štiričlanska ekipa); na državnem prvenstvu imajo pravico do nastopa le člani Skei Slovenije.

Potek tekmovanja

Ribnik Rogoznica je v neposredni bližini Ptujja. Ponuja prijeten ribolov v mirnem okolju. Najpogostejše ribe v ribniku so krap, babuška, amur, zelenika, rdečeperka, rdečeoka, smuč ...

Ko so se zbrale vse ekipe, je ob 7.30 potekalo žrebanje lovnih mest. Predsednik Ribiške družine Ptuj je razložil pravila tekmovanja. Tekmovalci so nato odšli na lovna mesta, kjer so se pripravili na tekmovanje. Sledilo je hranjenje rib in nato tekmovanje, ki je potekalo od 9. do 13. ure. Med tekmovanjem je delegacija Skei Slovenije s predsednico Lidijo Jerkič položila šopek cvetja na grob Franca Trbuca. Po končanem tekmovanju je sledilo tehtanje rib. Na koncu so vsi vodje ekip spremljali sodnike, ki so do grama natančno stehali ulov.

Tudi letos se je državnega prvenstva udeležila ekipa iz ReO Skei Ptuj z okolico. Pogoj za uvrstitev v ekipo so bile uvrstitve na naših tekmovanjih, ki potekajo vse leto.

Našo ekipo so odlično zastopali naslednji tekmovalci:

Ivan Petek	vodja ekipe
Viktor Slameršak	24,840 kg
Robert Horvat	24,390 kg
Matej Erlač	21,750 kg
Robert Žvegla	10,430 kg
Martin Bedrač	rezerva

Tabela: Rezultati državnega tekmovanja, posamezno

Mesto	Ime in priimek	Regija
1.	Viktor Slameršak	Ptuj
2.	Robert Horvat	Ptuj
3.	Luka Piškur Zorič	Velenje
4.	Matej Erlač	Ptuj
9.	Robert Žvegla	Ptuj

Bog lova nam je namenil zmago

Po končanem tehtanju rib se je izkazalo, da nam je letos bog lova namenil ekipno zmago in v uvrstitvi posameznikov. V razvrstitvi ekip smo se tako že tretjič uvrstili med prve tri. V točkovanju posameznikov pa so naši člani zasedli odlično prvo, drugo, četrto in deveto mesto. Tudi letos smo imeli naše navijače iz Taluma, ki so nas prišli spodbujati.

Se vidimo naslednje leto

Po kosilu, ki je potekalo v veselem vzdušju, je predsednica Skei Slovenije Lidija Jerkič svečano podelila pokale. Udeleženci tekmovanja smo se zahvalili predstavnikom ReO Skei Ptuj in športni komisiji Skei Slovenije za odlično organizacijo prvenstva ter sklenili, da se vidimo spet prihodnje leto.

Ribiški pozdrav!

1. mesto: ReO - Ptuj

2. mesto: ReO - Koroška

3. mesto: ReO - Celje

4. mesto: ReO - Velenje

5. mesto: ReO - Pomurje

6. mesto: ReO - Posočje

7. mesto: ReO - Gorenjska

Tabela: Rezultati državnega tekmovanja, ekipno

Haiku

GREGOR JURKO

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Ja, priznamo. Dolgo, predolgo smo v teh kolumnah zanemarjali poezijo. Glede na to, da tako rekoč v eno dihamo z enim najstarejših slovenskih mest, ki slovi po Festivalu poezije in vina, je nujno, da ta vtis popravimo. Glede poezije seveda, slave vinu ne odrekamo. Zategadelj bode pričujoča kolumna naš skromni, kolektivni prispevek v generiranju duhovne energije spodnjepodravskega polja. In ker je ob enem mesec inovativnosti, smo seveda povezali inovativno energijo sodelavcev, dušo naše biti, kolektivni duh, šumsko trmo, naše vrednote, dodali eno žličko vegete in pred vami je, dame in gospodje, haiku.

Kaj za vraga je haiku? Za vse, ki ste špricali književnost v osnovni šoli: haiku je kratka pesmica, ki izhaja iz japonske kulture. Pri njih ima naranko 17 zlogov, pri nas pa smo jo glede na posebnosti našega jezika malce priredili – včasih je naš, slovenski haiku, krajši, drugič daljši. V Sloveniji obstaja tudi Haiku društvo, ki združuje ljubitelje te kratke poezije. Še posebej je zvrst priljubljena med mladimi, ki sicer radi krajšajo svoja sporočila. Poglejmo torej, kaj smo dobili iz različnih delovnih enot našega cenjenega podjetja.

Rondice

Naša kakovost naj vaš bo učitelj,
še vi se potrudite, da boste A-dobavitelj.

Livarna

Jeklena se ptica vzpenja po trasi.
Doma že diši po kranjski klobasi.

Aluminij

Ta, ki nas obišče, dobi rdeča lička,
ko ga s koledarja gleda lepa, gola ...

Ulitki

Stopi po gasu, hitrost ni problem.
Življenje je prekratko,
da bi vozil kaj drugega kot KTM.

Uprava

Stisnite malo, kmalu bo bolje,
več bo za vas, za nas in okolje.

Talum Inštitut

Bel je plašč in bela je hiška,
v njej pridno dela laboratorijska miška.

Talum Servis in inženiring

Kako je bilo fajn, ko smo šli v Argentino.
Ostalo nam je za sendvič, za burek, za vino.

Kreal

Imamo prostore za druženje, izobraževanje in kajenje,
ponoči lahko pri nas poskrbite tudi za svoje poželenje.

Vital

Drago dekcle, stisni mi dlan,
zavrtiva si boke v restavraciji Pan.

Revital

Božično bi zvezdo, cipreso in pelargonije tri.
Aja, saj res, njih pa več ni.

Informatika

Če računalnik ti šteka, postoj in začni piť.
Ali pa stisni alt-control-delete.

Izparilniki

Sodelavec, čakaj, pusti moj stroj!
Počakaj še malo, sledil bo preboj.

Takole, uspelo nam je z minimalno cenzure, berejo nas tudi mlajši bralci. Predlagamo, da še sami kaj spesnite. Veseli bomo vaših prispevkov – prav tako, kot smo bili veseli vaših inovativnih predlogov. Haiku!

6. Dan inovativnosti

Talumovke in talumovci,

vabljeni

v petek,

22. septembra 2017,

ob 14.30

v dvorano restavracije Pan.

Glasbeni gostje:

Anže Krevh,

*svetovni mladinski prvak v igranju na diatonično harmoniko, in
bobnarska skupina glasbene šole B.A.S.E.*

*Osrednji gost
dogodka bo*

dr. Matjaž Korman,

eden

najpomembnejših

Audijevih

strokovnjakov

*za razvoj sodobne mobil-
nosti.*